

Academia Bârlădeană

Anul XX, 4 (53), Trim. IV, 2013

Revistă editată de Societatea literar-culturală *Academia Bârlădeană*
Președinte de onoare: C. D. Zeletin • Președinte: Elena Monu

Academia Bârlădeană se pregătește de centenar !

Colectivul de redacție urează tuturor cititorilor

UN AN NOU FERICIT !

George TUTOVEANU

NĂMEȚII SURI

Nu mai încap troienele pe zări,
Că nu mai știu nici codrul und' să fie...
Și peste văi, pe luncă, prin câmpie,
Nu se zărește-o urmă de cărări...

Cu vuiet greu, sosesc din depărtări
Nămeții suri, pe-aripi de vijelie...
Se zbat în arbori, urlă prin tărie
Și-aruncă-n geamuri crunte-nfiorări...

Sunt singur... din oraș, un semn de viață
N-ajunge pân' la mine... îngropat
Într-un măreț mausoleu de gheață

Ca să-nțeleg ce-nseamnă-un strop de soare,
Un colț de cer albastru-nrouat,
Și noaptea-n crânguri, o privighetoare...

DIN VIAȚA ACADEMIEI

Duminică, 29 septembrie, ora 10,30, la sediul Societății, s-a desfășurat prima reuniune a toamnei 2013. În program: lansarea volumului *Grăjdenii – sat și mănăstire*, monografie scrisă de profesorii Gheorghe Gherghe și Ioan Onel. Apărută la Editura Sfera, cartea face parte din proiectul Academiei pe 2013, *Valori culturale bârlădene*. În partea a doua a întâlnirii, a fost lansată revista *Academia Bârlădeană*, nr. 3 (52) / 2013. Cele două apariții editoriale au fost prezentate de: Elena Monu, Gheorghe Gherghe, Ioan Onel, Elena Popoiu, Măndița Coloșenco.

Duminică, 27 octombrie, ora 11, s-a organizat cea de-a doua reuniune de toamnă, eveniment la care a participat un public numeros, format mai ales din cadre didactice. Prilejul l-a reprezentat tot o lansare de carte: *Despre fascinația clepsidrei*, al treilea volum al profesoa-

rei Roxana Galan. Volumul cuprinde eseuri, studii, articole de presă, precum și textele conferințelor susținute de autoare la Academia Bârlădeană în lunile februarie și martie a.c. Subliniem acest lucru pentru că, după o pauză de 90 de ani a fost reluată tradiția acestui tip de manifestări culturale, organizate de vechea Academie fie la Casa Națională „Stroe S. Belloescu”, fie la Curtea cu Juri respectiv Tribunalul Județului Tutova,

astăzi Sala de spectacol a Teatrului „V.I. Popa”. Publicul a urmărit cu interes prezentările profesorilor Elena Popoiu și Ioan Puflea, precum și intervenția autoarei, căreia i-a solicitat în final cartea cu autograf.

Martți, 5 noiembrie 2013, la Teatrul „V.I. Popa” din Bârlad, în cadrul proiectului multilateral Comenius „Cartea – cel mai bun prieten”, Școala Gimnazială „Horia Stamatin” Bogdănești și Școala Gimnazială „M.C. Epureanu” Bârlad, în parteneriat cu cinci școli din Italia, Turcia, Polonia, Finlanda și Grecia, coordonatoarea proiectului, prof. Niculina Cărăbăț, a organizat activitatea

„Întâlnire cu elita culturii bârlădene”, la care au participat: prof. Gabriela Plăcintă, inspector școlar general la Inspectoratul Școlar Județean Vaslui și o seamă de membri ai Academiei Bârlădene: prof. dr. Elena Monu, președintele Societății - care a prezentat edițiile anastatice ale revistelor bârlădene *Florile Dalbe*, *Graiul Nostru* și *Scrisul Nostru* precum și un scurt istoric al Academiei -, poeta Eliza Artene, reprezentanta Casei

Naționale „Stroe S. Belloescu” - care a făcut o prezentare a bibliotecii municipale -, poetul Petruș Andrei, scriitorul Gruia Novac - care a adus în atenția oaspeților tezaurul de carte rară din biblioteca municipală și a prezentat personalitatea dramaturgului bârlădean V.I. Popa -, prof. Lucia Blănaru, alți invitați, care, alături de cei aproximativ 90 de profesori și elevi prezenți la reuniune, au intrat în contact cu valorile culturale locale. La finalul întâlnirii, poetul Petruș Andrei a oferit oaspeților volumul de versuri *Cumpănind cuvinte*, tradus în limbile engleză, franceză și germană.

Joi, 28 noiembrie 2013, Academia Română, Filiala Iași, a găzduit festivitatea prilejuită de acordarea titlului de Membru de Onoare al Institutului de Istorie „A.D. Xenopol” istoricului Mihai Dim. Sturdza. Au elogiat personalitatea celui distins cu onorantul titlu: acad. Alexandru Zub, prof.univ. dr. Gheorghe Cliveti, directorul Institutului, prof.univ. dr. Petronel Zahariuc, decanul Facultății de Istorie a Universității „Al.I. Cuza”. Un public ales, între care s-au aflat numeroși tineri, a urmărit cu deosebită atenție atât alocuțiunile profesorilor sus amintiți cât și cuvântul sărbătoritului.

- continuare în pagina 31 -

Mircea COLOȘENCO

C.D. ZELETIN. SCRIERI. 3.

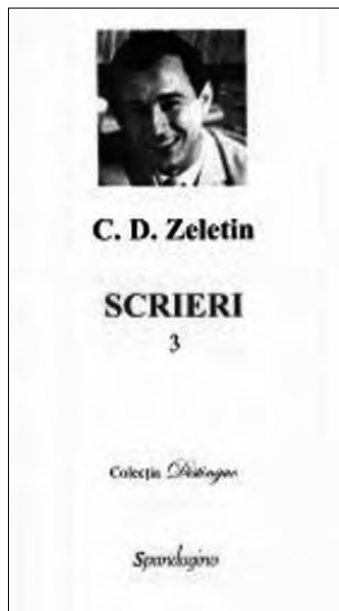
COLECȚIA DISTINGUO. EDITURA SPANDUGINO.
BUCUREȘTI. 2013

Anul acesta, în cadrul târgului Internațional – Carte de învătătură, 20-24 noiembrie 2013, a fost lansat cu brio **Volumul 3** din **SCRIERI** de C.D. Zeletin, într-o formulă clasicizată-bibliofilă (hârtie japoneză/biblie), de peste 950 p., cuprinzând eseuri-evocări-convorbiri/interviuri-schițe, precum și, în *addenda*, referințele unor critici consacrați (la volumele anterioare din serie, lansate anul trecut la ediția târgului Gaudeamus), respectiv Gh. Grigurcu, Sorin Lavric, Theodor Codreanu, Smaranda Brat-Elian și Marius Manta.

Scriitor și om de știință, C.D. Zeletin s-a manifestat ca poet, prozator, traducător din poezia franceză și italiană, dar și ca profesor universitar doctor la Facultatea de Medicină din București, membru în mai multe uniuni și societăți de prestigiu din țară și străinătate.

În ediția de anul acesta a târgului Gaudeamus (20-24 nov. 2013, București), cartea i-a fost prezentată în fața unei asistențe numeroase și rafinate (printre alții, s-a numărat și scriitorul Mircea Radu Iacoban), de către acad. Solomon Marcus, prof. univ. dr. Corneliu Zeana (poet-prozator-medic) și alcătuitorul acestei note, subliniindu-se nu numai calitățile de creator, ci și de organizator de manifestări culturale, respectiv de președinte-fondator al Societății Medicilor Scriitori și Publiciști din România, președinte de onoare al Societății Culturale Academia Bârlădeană.

Fotografia reprodușă de noi este de la prima lansare, din 2012, C.D. Zeletin fiind alături de vărul său prof. dr. Radu Șerban Palade și de d-na Lavinia Spandonide – editoarea cărții.

C. D. ZELETIN

ENIGMELE UNEI CĂRȚI UITATE

Tipăritura este, într-un anumit fel, o eternitate. Rar se întâmplă ca timpul să claseze definitiv o carte. Ea continuă să închidă în adâncuri o speranță, ca splendoarea sarcofagelor egiptene o așteptare intactă... Citită la răstimpuri, cartea veche ori revolută, ori sfidată, ori ignorată, ori respinsă, ori uitată poate să ofere tot altă surpriză, acolo unde nu te aștepti, ori unde te aștepti prea puțin. Există o viață imprezvizibilă a cărții și ea trebuie respectată ca tot ce este viață. Nesocotindu-i enigma, o profanezi, iar ca să omori cartea, nu se poate: ea întruchiează o specie; dacă o distrugi, supraviețuiește prin existența altor exemplare și unul dintre acestea odată și odată tot te strigă...

Așa m-a strigat una dintre cărțile uitatului filolog și poet de limbă franceză, prințul Alexandru Bibescu (1841–1911), fiul tragic al domnitorului Țării Românești, intitulată *La question du vers français et la tentative des poètes décadents*, Paris, Alphonse Lemerre éd., 1893, care zăcea cu foile netăiate în Biblioteca Academiei Române...Tomul cuprinde o patetică pledoarie întru apărarea versului clasic, agresat în acei ani de versul liber, versul clasic definit prin ritm și rimă, elemente care, cum spunea Baudelaire, răspund în sufletul omenesc eternei nevoi de monotonie, simetrie și surpriză...Mă mir cum această carte i-a scăpat lui Vladimir Streinu în elaborarea disertației sale asupra versului liber (*Versificația modernă EPL*, 1966). El trece și peste atacurile la adresa versificației clasice ale lui Jean Psichari (1854–1929), elenist și prozator grec, născut în Rusia și trăit în Franța, cărora le răspunde în cartea lui prințul român, trăitor și el în țara lui Victor Hugo. Alexandru Bibescu împărtășea convingeri evoluționiste, nu revoluționare, văzând în opera de artă o lucrare a sedimentării și nu un efect al învâlmășirii.

Dar prin altceva m-a strigat tomul de acum un veac al prințului Alexandru Bibescu: prin noțiunea de *sistem*, extrem de modern concepută. Iată, în traducere, un crâmpel formidabil, în care opune dicteului empiric al inspirației structura literară elaborată sistemic:

Empirismul e haotic; sistemul este, prin esență, ordonator. Empirismul e alcătuit dintr-un talmeș-balmeș de fapte, în timp ce sistemul, din reguli încet și armonios adoptate. Trăind din nepotriviri, empirismul bâjbâie ca să ajungă până la urmă la monstrozități; sistemul simte, vede, descurcă, își asimilează elementele organice și de organizat, înlătură elementele refractare. Iar dacă versul francez, chiar după patru secole, stă încă în picioare, dacă – oricâte lipsuri ar avea, oricâte imperfecțiuni, metehne lăsate moștenire, prin forța împrejurărilor, de către mișcarea de colo până colo și de luptele perioadei de incubare – dacă acest vers rămâne intact în părțile lui esențiale, atât de vioi, cum și era, atât de bogat, atât de ispititor, atât de merituos prin înseși piedicile și dificultățile lui, atât de bine făcut pentru a se mula pe concepțiile viitoare cum a fost pentru ideile trecute – este pentru că, departe de a merge ca orbii și de a se împlecti empiricește, el a mers ferm și în mod evolutiv.

Ceea ce mă uimește în acest paragraf, hirsut dar totuși limpede, este atribuirea de însușiri proprii sistemului bio-cibernetic poeziei clasice, în care vede un sistem. Antiteza

haos / ordonare conferă sens termodinamic poeziei privită ca mișcare de termeni în interiorul limbii. El concepe textul artistic asemeni unei *stări staționare* („versul francez, chiar după patru secole, stă încă în picioare”), menținută *dinamic* („atât de vioi”) prin *schimburi cu exteriorul* („își asimilează elementele organice”). Lipsei de viață pe care Jean Psichari și Anatole France i-o reproșau poeziei clasice, prințul Alexandru Bibescu îi scoate în întâmpinare exact viața, viață de care poezia, privită numai ca sistem, beneficiază. Autoorganizarea („self-organization”), caracteristica primă pe care o atribuim azi sistemului viu, el i-o atribuia poeziei încă de-acum un secol: ea analizează lumea exterioară a cuvintelor („simte, vede”), ia decizii și se adaptează nevoilor de organizare („descurcă, își asimilează elementele organice”), are deci o strategie, compensează perturbațiile („înlătură elementele refractare”) și organizează haosul lexical.

Cuvântul *sistem* (gr. *sin* = cu, *stao* = a rămâne pe loc) a fost introdus în franceză de către un poet al Pleiadei, Pontus de Thyard, în secolul al XVI-lea și a făcut carieră: Linné, D’Holbach, Laplace, Mendeleev etc. Îmbogățirea lui semantică se datorează mai ales lui Descartes (teoria reflexelor și a automatelor), lui C. D. Birkhoff (sistem dinamic) și lui Ludwig von Bertalanffy (creatorul teoriei moderne a sistemelor).

În cartea lui, prințul valah salvează nu atât subiectul, versul clasic francez, cât unul dintre mijloacele prin care-l apără, ipostaza de sistem a versului, într-o surprinzătoare interpretare modernă, spre bucuria noastră târzie și spre răscumpărarea uitării lui nedrepte prin virtuți care, pentru autor, n-au constituit o miză.

(Din vol. *Gaură-n cer*, Eseuri, *Scrieri*, 2, Ed. Spandugino, București, 2012)

Stela COVACI

POEȚI ȘI COLINDE

13 DECEMBRIE 1983

(30 DE ANI DE LA MOARTEA POETULUI NICHITA STĂNESCU)

De o întreagă viață, atunci când vine vremea sărbătorilor Nașterii Domnului, cu alaiul lor, înălțător ca rugăciunea, de colinde și poezii, intru fericită în acel univers sacru al inocenței. Le-am învățat de la mama mea sfântă și părăsită alături de bunica Aglaia, lup-tătoare cu sânge nobil polonez. Afară ninge strașnic. Venea „cumplita iarnă” peste satul Rădăuți-Prut, sat de graniță cu Basarabia ocupată și eliberată de sub ruși, în anii războiului. În nopțile din ce în ce mai lungi, noi copiii, adunați ca niște animăluțe după sobă, cu lampa de gaz dată foarte mică, le repetam cu nesaț și emoție. În timpul acesta, cineva ne pregătea o carte, ilustrată cu pană de înger, gravând pe sticla geamurilor joase întruchipări diamantine, păduri luxuriante de ferigi și animale fantastice.

Recitam din **Octavian Goga**:

Luna-și picură argintul
Tremurându-l pe fereastră;
Vede-atâta împăcare
Străjuind căsuța noastră...
Iată vin colindătorii!

De sub țol ridică capul
Două fețe buclăie,
Blând zâmbește din icoană
Cuviosul Nicolae.
Sau, **Otilia Cazimir**:

Lerui Doamne, ler,
S-a ivit o stea pe cer,
Prea curată, luminată
Să vestească lumea toată...
Sărăcicioasa încăpere a bunicii se umplea de lumină. Credeam în miracole, pe când din cer ninge cu jucării și bunătați numai de noi închipuite. Din misteriosul huci, de pe dealul Coșeriuului, de dincolo de sat, spre Coțușca, îl zăream aproape aeeva, prin fuioarele de viscol, pe Moș Crăciun, uriaș până la cer, cu un brad împodobit și cu o desagă cu daruri în spate:

Vine, vine iată-L că vine,
Vine, vine, și Moș Crăciun
Ieșiți afară, ieșiți cu toții,
Ieșiți afară ca să-l vedem...
În Ajun, colindând pe la ferești îl întrebam:
Moșule de unde vii?

Ne răspundea:
Iacă, vin din moși strămoși,
Încărcat cu jucării
Să vă spun că-n noaptea asta
S-a născut Mântuitorul.
Na și ție, na și ție,
Închinați-vă frumos
Domnului Isus Hristos.
Dimineața, după noaptea colindelor, ne trezeam cu ochii la crenguța

țepoasă de corcoduș, împodobită cu câteva poleieli și ciucuri colorați, pusă în vas de lut, ca să înmugurească, în loc de brad. Scotoceam, apoi, multă vreme pe sub pernă, pe sub salteaua de paie, după darurile la care visasem tot anul. Era război și foamete pe pământ, doar în căsuța bunicii era cald, mirosea a busuicof sfințit și a prăjiturele pudrate, coapte în rolă, în formă de stele sau lună. Măinile mamei și ale bunicii care ne mângăiau sau împleteau colăceii, miroseau a ga-roafe de câmp. În curând vom cânta:

Măine-i Anul Nou! Da, da e Anul Nou

Veniți cu toți în cor,
Veniți să vă urăm de Anul Nou...

Ne pregăteam să urăm pe la ferești repetând cu glas tremurat balade istorice și plugușoare după culegerea lui Vasile Alecsandri. Unchii mei, cei patru frați ai mamei, flăcăi ce aveau să fie în

curând concentrați în Marele Război ca să-și apere glia, isteți, veseli și ușor poeți, se adunau laolaltă și compuneau în colectiv plugușoare satirice la adresa diverselor năravuri, despre personaje reale din comună, amuzându-ne copios.

Peste ani, prin 1980 poetul basarabean **Grigore Vieru** a reușit, pentru prima oară, să ajungă, în casa noastră, printre frații lui, fascinanții poeți, în boema aleasă a acelor timpuri. Atunci s-a născut, compus pe versurile lui Grigore de către artistul plastic Sorin Dumitrescu, cântecul-colind „Ușoară maică, ușoară...”.

Grigore Vieru, născut în același an și în aceeași localitate – Lipcani, cătunul Pererita ca și mine, mi-a povestit despre copilăria lui, atât de asemănătoare cu a mea, de dincoace de Prut. Românilor din Basarabia, schingiuți și hăituiți, li s-a interzis cu desăvârșire să-și exprime credința, drept care, în serile de Ajun, se strecurau, prin vâgăuni spre malul Prutului păzit cu strășnicie de ruși, ca să surprindă, prin aerul tare al Noptii Sfinte, clinchetele zurgălăilor vestitori de dincoace de Prut, frânturi de colinde sau plugușoare aduse de vânt sub imensa boltă cerească. Nimeni nu le putea interzice să creadă că vor afla de la steaua călăuzitoare că în viitor vor găsi poteci spre reînfrățire.

Am descoperit aceleași ecouri și semnificații exprimate dureros în poezia „Zurgălăul” din volumul „Primele iubiri” al poetului **Nicolae Labiș**, dăruit mie la apariție (octombrie 1956). Și acest copil genial, ucis bestial în luna decembrie 1956, a fost născut tot în anul 1935, în Țara de Sus a Moldovei ca și Grigore Vieru.

Plutea încremenită o tăcere:

Nici urători, nici câini, nimic, pustiu,
Când deodată, ca o adiere,
Cu glas scâncit, tremurător și viu,

S-a auzit un zurgălău cum sună,
Îndepărtat, cum sună subțirel,
De parcă noptii ar fi vrut să-i spună
Durerile știute doar de el...

Trecură anii... Mă tulbură uneori o amintire dureroasă, halucinantă. E vorba de Ajunul Crăciunului din anul 1958 petrecut într-o celulă blindată din sediul anchetelor Securității din București, situat pe str. Uranus. Pereții solizi din beton nu lăsa să pătrundă nici un sunet de viață din afară, nici măcar un dangăt de clopot. Eram împreună cu alte câteva schinguite femei a căror menire dăruită de Dumnezeu era alta (mame, intelectuale, cu calități artistice aparte).

Toate, în acea noapte, cu buzele strânse, am îngânat colindă după colindă, apoi le-am recitat în șoaptă. După stingere, de la ora zece udam cu lacrimi perna de plumb. Plângeam studenția mea pierdută pentru totdeauna odată cu întâmplările înfricoșătoare ale sfârșitului de an 1956: uciderea și înmormântarea supravegheată a mult prea tânărului mare poet, abia ivit, coleg și prieten, Nicolae Labiș, cel căruia îi cântasem, la fereastra de pe strada Miletin 14, ultimul colind: „Măi vântule, vânt...”

Trecură, rând pe rând, alte Crăciunuri, alte ierni și după cele aspre și vitregite, cerurile s-au înseninat. După pedepse nemeritate am avut curajul să mă căsătoresc cu colegul meu de Facultate și închisoare, ardeleanul tenace și înzestrat, Aurel Covaci, unicul martor al noptilor de coșmar ale lui Nicolae Labiș. În familia noastră boemă și dăruită cu doi copilași bobinocari au venit alți poeți cu alte colinde și cu dorința profundă să-și reverse poezia simțirii lor în casa noastră, acum fericită. Primul a fost **Nichita Stănescu** în perioada de apogeu

a poeziei sale, un astru cu totul nou, tulburător pe bolta ușor limpezită de sacrificiul poetului Labiș, ca un ritual. A apărut poetul Nichita, de mână cu tânără poetă **Gabriela Melinescu**, frumoasă și prinsă în mrejele unei mari iubiri cu răsfaț, fericire și durere.

Între anii 1966-1970, Nichita a fost Moș Crăciunul copiilor noștri, iar Gabriela era cea care le spunea, apoi le publica, poezii și povești cu năstrușnici bobinocari.

În Crăciunurile acelea au apărut ca niște crai: temerarul impunător și enigmatic **Geo Bogza** cu care ciocneam șampanii evocând „corăbii de demult” sau elegantul, aristocrat al spiritului **Horia Lovinescu**, singur, părăsit de „fetele lui” dragi rămase dincolo de „Cortina de

fier”. Trăia o depresie profundă, aducea în dar coșuri cu fructe să înveselească Sărbătorile Sfinte. Ne încredințase secretul vieții și al viitoarei sale dispariții: când și în ce mod își va hotărî sfârșitul.

Mai apăreau sfios și melancolic poetul **Epifaniei**, **Daniel Turcea** și poetul **Adi Cusin** ce-mi era ca un frate. Ne-am cunoscut de mici copii, bunicii săi fiindu-ne megieși. Cu el colindam ca la Rădăuți-Prut. Într-un an a apărut și preotul **Gheorghe Ursachi**, fratele poetului, cu diagonală tricoloră încins peste piept. Acesta ne-a fericit cu alte colinde creștine, din Țara de Sus. Asta se întâmpla înainte de a emigra și a deveni apoi preotul Casei Regale din Versoix.

Ca să-l ferească și pe stăpânul casei, pe **Aurel Covaci**, apărea, cu repertoriul bihorean de colinde scriitorul **Titus Popovici**, cel care în adolescență cânta în corul bisericesc cu o splendidă voce de tenor și cu o memorie formidabilă.

L-am lăsat mai la urmă pe **Nichita**. Cu el am petrecut mai toate Crăciunurile și pentru că aceste cântări tradiționale se transformau într-o adevărată competiție poetul, pe genunchii căruia „curgea un șirag de aripi albe” îngerești, ne uimea cu câte un „colind de la Ploiești”:

Vin, vin cu aripi de pelin

Șapte îngeri mari, șapte îngeri tari
Vin, vin...

Vin, vin cu aripi de mărar

Șapte îngeri mari, șapte îngeri tari...

Că astăzi curata, fecioara Maria

Naște pe Mesia, vin, vin...

După moartea Poetului, Crăciunurile au devenit mai triste. Îi cântam colindul de la Ploiești împreună cu Dora (soția adorată a poetului) și cu sora ei adolescentă, Mirela (înfiată de **Nichita**). În fața bradului majestos simțeam cum se revarsă, venind de undeva de foarte departe, spiritul poetului, oferindu-ne binecuvântarea: *Vin, vin...* poate din astrul lui preferat, steaua Canopus, cea mult palidă...

Nu pot să nu-l evoc pe poetul, mereu nefericit că nu este înțeles, mereu recitându-se. Eu i-am descoperit originalitatea încă de la debut. **Virgil Mazilescu** ne-a transmis într-o iarnă, cu vocea limpede și sfâșietoare „Colindul prizonierilor români din Siberia”. Îl adusesse un învățător, fost prizonier, compus acolo de muzicianul Valentin Teodorian, acesta fiind captiv și el în Gulag. Învățătorul anonim l-a adus în dar scriitorilor cazați la Mogoșoaia. Marin Preda îl pomenește și el în „Cel mai iubit dintre pământeni”:

La fereastra amintirii ne-adunăm,

Cântecul de altă dată-l colindăm,
Și-a cernut un înger florile târzii
Peste fața mea senină de copil.

Refren: Mamă, mamă cresc nămeții și pierim
Fără glie, fără țară, velerim, velerim.

Răbufnește-n aer stepa către cer,
Brazii ard în vâlvătaia altui er,
Trec în caravană magii dorului
Peste fruntea rece-a luptătorului.

Pentru final am rezervat un *Colind de țară*, să se știe, ca dintr-un testament veșnic, cărui neam a aparținut marele poet **Nichita Stănescu**, în simțire și cuget și căruia eu îi sunt adânc recunoscătoare pentru ajutorul său celest în vremurile vitrege din prezent.

O, lerui-ler, țară,
patrie, pământ în care dorm
alături, căciula cu panaș, tiară
și osul de strămoș, sceptru de domn.

O, ninge peste Sarmisegetuza
și lerui-ler și lerui-ler
însămânțata și lehuza
parte-a pământului de cer.

Se umflă, o, cu grâu în ea,
sub blana albă de zăpadă,
o lerui-ler, stăpâna mea,
hlamida mea de domn, zăpadă...

Către Stela

Răziseră norii în lungile de plai
Că numai înghelii-le de zăi pluteau pe noi
Se zăucoleau scheletele în cripte
Cum peste pământ de semnele egipte
Și se repetă de-aeră stă
Veneci din spațiu precum vântul
Care te-ajunge și te îndreacă
Despudobind-te de o coromană cu de rege
Și te face cu înflorire de zăi plături mici
Și așeză mai curgătoare
Și lucrurile tot ce sare mai erare
Ce vremuri deamne, ah, ce vremuri!
Când zăi tot! erau doar mării
Și valuri urau doar poeziei
Și vlată noastră doar eșării.

Nichita

Mircea COLOȘENCO

O CARTE URIAȘĂ - CAIETELE TRISTAN TZARA

Vasile Robciuc (n. 7 august 1942, Părhăuți – Todirești – Suceava), intelectual pe cât de cultivat/rasat, pe atât de tenace în Moinești-Bacău-România, localitate care l-a adoptat/„naturalizat”, declarându-l *Cetățean de onoare*, mi-a expedit prin Poșta Română o carte uriașă: **Caietele Tristan Tzara**, tom. 3-4, vol. 13-23, nr. 60-105 (format 30/20 cm., 988 p.), pentru motivul că, în urmă cu ceva ani, mi-a inclus în paginile publicației în chestiune o contribuție de-a mea despre cărțile tristanzariste în bibliotecile bucureștene (nr. 1/1998, p. 190-192).

Vasile Robciuc l-a înstăpânit în paginile caietelor în discuție pe moineșteanul Tristan Tzara (4 aprilie 1896 – 25 decembrie 1963), cel *trist în țara* în care s-a născut în luna în care sunt sărbătoriți și în care s-a născut și el – Sfinții Mucenici Maxim, Dada și Cvintilian din Ozovia (28 aprilie stil nou), prăznuiți de creștinătatea ortodoxă.

Am fost coleg cu Vasile Robciuc, la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Facultatea de Filologie, eu – la Secția Română, el – la Franceză (1960-1965). După examenul de licență/de stat, am avut căi proprii de afirmare.

În ceea ce-l privește, s-a consacrat activității didactice, publicisticii, dar mai ales i-a prins contur vocația de organizator/coordonator pe spații culturale internaționale, fondând, la Moinești, Societatea Culturală Literară „Tristan Tzara” (16 noiembrie 1991), coagulând activitățile unor personalități marcante ale spiritualității naționale și străine.

Concomitent, continuă activitatea de traducător al operei lui Tristan Tzara și a conclavei dadaștilor.

Este recompensat de organisme culturale românești și din afară cu diplome, medalii, titluri, de-asupra așezându-se Mesajul Maiestății Sale Mihai I de România (15 noiembrie 2004).

Personalitate proeminentă de sine stătătoare, Vasile Robciuc are valențe culturale de anvergură superioară în lumea spirituală contemporană din și din afara patriei.

CAIETELE TRISTAN TZARA sunt o mărturie indubitabilă.

Mircea COLOȘENCO

EUGEN LABIȘ

(1911-1992) - TATĂL POETULUI NICOLAE LABIȘ

Informațiile vehiculate despre tatăl poetului controversat Nicolae Labiș, în textele tipărite, care se referă la viața și activitatea lui, în paralel cu cea a fiului (adevărată figură legendară a istoriei naționale) și influențele ce le-a avut asupra acestuia, sunt pe cât de sumare, pe atât de incomplete și searbede (învățător, profesor, fiu de brigadier silvic). La fel de subțiri sunt informațiile și despre mama poetului, caracteristice oricărei mame românce/europene/universale.

Cercetări de arhivă și bibliotecă ne-au condus la întregiri substanțiale, în privința conturării auriului lui de om al unei intelectualități rurale bulversate, copiind în amănunt istoria țării, între anii 1930 (când a fost încadrat ca învățător) și 1967 (când a fost pensionat); sfârșind în anonim absolut la schimbarea domiciliului în București, după cedarea casei din Mălini, în vederea amenajării ei ca Muzeu Memorial fiului său genial.

Tânărul învățător Eugen Labiș, încorporat ca militar cu termen redus, depunea jurământ de credință Regelui României, la 11 decembrie 1932 în cadrul Regimentului 16 Dorobanți, Compania Fălticeni (Proces-verbal nr. 265/1932). Se născuse la 15 martie 1911, la Găinești, comuna Drăceni, plasa Moldova, județul Baia, ca fiu al lui Neculai și Elena, de religie greco-ortodoxă și naționalitate română, necăsătorit. Avea opt frați și surori: Constantin (18 ani), Iuliana (17), Olimpia (16), Alexandru (14), Eugenia (11), Nicu (7), Lucreția (4) și Virginia (2). Era absolvent, ca învățător, al Școlii Normale „Vasile Lupu” din Iași (Diploma nr. 41/930) – numit la Școala Primară din satul Ciumârna, județul Suceava, între 1930-1932.

Examinarea recrutării lui s-a făcut, în ziua de 2 aprilie 1932, înscriindu-se pe foaia de observație faptul că avea înălțimea de 1,67m, părul și sprâncenele negre, nasul/ bărbia/ fruntea/ gura – potrivite, iar ca semn particular – cicatrice la brațul drept, ceea ce i-a făcut pe membrii comisiei să-l distribuie la serviciul auxiliar, hotărâre confirmată și în zilele următoare (11-13 mai 1932), fiind repartizat definitiv (12 oct. 1932) la unitatea din Fălticeni și chemat, prin ordin de serviciu, la 1 nov. 1932, pentru ziua de 4 nov. 1932, să satisfacă serviciul militar sub arme.

Traseul intrării în tainele artei militare se încheie la 19 oct. 1933 când este lăsat la vatră, cu concediu anticipat, și trecut, în controalele Regimentului 16 Dorobanți, ca trăgător pușcă mitralieră. Fusese avansat la gradul de soldat frunțaș (10 februarie 1933) și caporal (20 iunie 1933).

Patru ani mai târziu, a început caruselul mobilizărilor/concentrărilor/ deconcentrărilor: 1 – pentru șase zile (13-19 iunie 1937); 2 – este trecut în rezervă (1 aprilie 1938); 3 – chemat pentru trei luni de zile (12 sept.-6 dec. 1939); 4 – pentru șase luni (19 mai-15 nov. 1940, avansat la gradul de sergent); 5 – șapte luni (23 iulie 1942-12 febr. 1943), trecut în armata de operațiuni; 6 – două luni (13 aug.-19 sept. 1943); 7 – unsprezece luni (7 ian.-25 nov. 1944); 8 – cinci luni (20 ian.-29 mai 1945), când este demobilizat definitiv.

În matricola sa militară, ultima viză înscrisă este cea din anul 1949, după care a fost scos din controalele militare (C.R. Baia/422/1933).

Arealul în care și-a desfășurat activitatea socio-profesională și politică Eugen Labiș, cu mici excepții (anii de studii, de satisfacere a stagiului militar și de concentrări pe front), a cuprins localități de pe fostul *Domeniu Regal Mălini/ Borca/ Sabasa-Fărcașa din*

județul Baia/ Suceava, respectiv satele Găinești, Poiana Mărului, Văleni-Stănișoara și Mălini, cu precizarea că primii ani de învățământ i-a făcut la Ciumârna (de asemenea, în afara Domeniului Regal Mălini).

Domeniile Coroanei Regale s-au constituit din inițiativa Guvernului liberal, prim-ministru I.C. Brătianu (1881-1888), printr-o lege votată de Adunarea Deputaților, la 10/22 iunie 1884, care prevedea dreptul de uzufruct a douăsprezece moșii agricole, oferite Monarhiei Române din partea statului, fiind inalienabile și imprescriptibile, scutite de timbru, neimpuse la impozite și taxe, fără a se putea schimba, vinde, dăru, ipoteca ori supune altei sarcini. În schimb, celelalte bunuri regale, proprietăți personale erau supuse regimului fiscal per total.

O parte dintre locuitorii Domeniului Regal Mălini fusese împroprietărită, în 1864, iar alta, în 1881, respectiv 78 de frunțași, 550 pâlmași, alți 439 – considerați codași, stăpânind 3.300 ha. din afara Domeniului. De menționat că Moșia Mălini fusese în stăpânirea Mănăstirii Slatina, ctitorită de Vodă Alexandru Lăpușeanu (1598), - până la secularizarea averilor bisericesti/mănăstirești (17 dec. 1863).

Starea morală/materială a locuitorilor se îmbunătățise. Funcționau, la Găinești și Ieslele, două instalații forestiere. În alte trei, se aflau parohii, dar și în fiecare sat, școli primare mixte, în care au fost înființate ateliere școlare; se învăța sericicultura, stoleria, strungăria (la Mălini); trafoaj și împletituri de paie (Drăceni/Slatina); dogăria (Găinești); sculptura în lemn (Văleni) etc. Existau cursuri pentru adulți, duminica și în sărbătorile legale. Știutorii de carte dintre săteni împrumutau cărți de la bibliotecile școlare, completate periodic prin îngrijirea Administrației Domeniului, dar și reviste. Fiecare școală avea montată complet câte o scenă de teatru fixă (Găinești, Văleni) ori mobilă (Drăceni/Slatina), iar pe lângă școala din Mălini, fusese ridicată chiar o clădire specială pentru teatru. Reprezentațiile erau oferite de elevi (piese de teatru, poezii, cântece etc.) gratuit sătenilor. Primau **9 Mai** – Ziua Eroilor; **10 Mai** – Ziua Regalității Române.

La toate aceste acțiuni/manifestări culturale, un rol principal în organizare l-au avut învățătorii, intelectualii satelor.

Dar sărbătorile de iarnă și primăvară, ale Crăciunului și ale Paștelui, constituiau momente de înălțare sufletească.

De pildă, aflate în refugiu, familiile reunite Labiș-Enea (a surorii celei mari a Anei-Profira), la sfârșitul anului 1944, în satul Văcarea, comuna Mihăilești, județul Muscel, au întâmpinat Crăciunul, dar și Noul An 1945, ca în sat la Mălini. Înscrisul dintr-un proces-verbal, încheiat la 28 dec. 1944, redă momentele în cauză: „*Obiceiurile din Moldova (Capra, Ursul, Plugușorul) au fost executate cu mult talent de d-nii învățători Eugen Labiș, C. Petruță și elevii Placintă, N. Labiș și Istrătescu. Pentru organizarea, executarea și buna reușită a serbării, din punct de vedere moral și material, au luat parte activă următorii: Profira Labiș, M.D. Ungureanu, Elena Enea etc.*” (apud Gh. Tomozei, **Moartea unui poet**, 1972, p. 73-74).

Prin Decretul nr. 983/26 mai 1948 (apud „Monitorul Oficial” nr. 121/27 mai 1948), odată cu celelalte bunuri ale Casei Regale Române, detronată la 30 decembrie 1947, Domeniul Mălini a fost naționalizat, respectiv 22.431,70 ha, din care 16.431,70 ha teren forestier și 6.000 ha arabil, fâneață și sterp, cu întregul inventar propriu exploatarei, plus un camion...

Altă Ordine, alte obiceiuri.

În cursul anului 1945, Eugen Labiș devine membru al

Partidului Comunist din România.

Dacă la 23 august 1944, ocuparea României de trupele Rusiei Sovietice prin lovitură de stat, erau cca. o mie de membri PCR, ulterior a fost adoptată măsura de deschidere a rândurilor sale pentru construirea bazei politice, constatându-se o anume afluență: în oct. 1944 – 6.000 membri de partid; în februarie 1945 – 15.000 membri iar până la 23 aprilie 1945 s-au înscris 42.653.

Este perioada în care legionarii încetau să mai fie considerați „inamici ai statului”, atâta timp cât nu organizau „atentate contra ordinii sociale”, conform prevederilor Convenției de Armistițiu între Guvernul României, pe de o parte, și guvernele Uniunii Sovietice, Regatul Unit al Marii Britanii și SUA, pe de altă parte (1944). Legionarii care nu au preferat exilul s-au înscris în partidele recunoscute legal (blocul guvernamental): în PCR – 2.258; PSD – 3.281; Frontul Plugarilor – 8.900; Uniunea Patriotică – 110; PNL – 345; PNL-Tătărăscu – 338; PNT – 237; PNT-Anton Alexandrescu – 69 (conf. Ord. Min. Interne nr. 43.064/10.XI. 1945).

Nicolae Petrașcu, „mâna dreaptă” a lui Horia Sima – conducătorul Legiunii și al unui Guvern pro-german în Austria, parașutat în țară în toamna anului 1944, a emis o *Circulară către Legionarii din lăuntru și din afara închisorilor*, Apel la liniște și colaborare cu Guvernul (6 aug. 1945). În contrapartidă, au fost desființate lagărele pentru legionari de la Caracal și Slobozia (27 septembrie 1945) și s-au purtat negocieri între Nicolae Petrașcu (aflat sub stare de arest) și lideri comuniști, recte Alexandru Nicolschi (alias Boris Grünberg, „infamul general de Securitate, agent sovietic, torționar suprem”, conf. N.Tismăneanu, *Lumea secretă a nomenclaturii*, 2012, p. 190), rezultând un „Pact-de-Neagresiune” între legionari și comuniști, consfințit prin Ordinul Min. Interne din 1 decembrie 1945 de legalizare a legionarilor din țară.

Pacea social-politică nu avea să fie. Legionarii au înfundat închisori. După abdicarea Regelui Mihai I și declararea Republicii Populare Române, între 1948-1950, a început o campanie dură a membrilor de partid, fiind eliminați, din PCR în jur de 190.000 de „elemente exploatare și ostile”, respectiv un procent de 20% din total (Plenera CC al PCR din 23-24 ian. 1950).

Eugen Labiș nu s-a numărat printre aceștia, însă învățătorul Ioan Enea, cumnatul său (soțul Elenei – sora cea mare a Anei-Proflira), a avut de suferit permutări/transferări ale locurilor de muncă.

Tot în acest timp, Nicolae Labiș – fiul său – a început să se evidențieze ca elev dotat și poet precoce genial al „vremurilor noi”, păcălit (ca generaționist) de promisiunile nelimitate ale dogmei comuniste, înscenându-i-se criminal o moarte dubioasă de către dogmatici, în 1956.

Eugen Labiș a funcționat în învățământul rural, între 1930-1973, ultimii ani de serviciu fiind profesor suplinitor de limba și literatura română, director la Școala Generală de 8 ani din Mălini, unde își construise o casă proprietate personală, devenită Muzeul memorial Nicolae Labiș.

Dar surpriză totală: în acei ani de la sfârșit de cariera didactică de după dispariția intempestivă a fiului, Securitatea i-a întocmit un *dosar de urmărire informativă* (U.I.), între 1960-1964, pe motiv că a făcut parte din Partidul Național Creștin și a aderat la Mișcarea Legiunii.

Dosarul în discuție (CNSAS nr.I. 096775) conține: una denunțare semnată Paul T.V. Macovei (din 3 sept. 1960), cinci declarații contrasemnate de Rașel Marcus (23 ian. 1960), Mihai Lehaci și Petru Varvara (11 mart. 1960), Gheorghe Pașcanu și Ioan Lehaci (4 oct. 1960), precum și șase adrese oficiale interne ale Securității. Primele două adrese oficiale sunt din aceeași zi (9 febr. 1960), prin care se cere de la serv. C și cartotecă confirmarea dacă numitul Eugen Labiș „este cunoscut în evidența elementelor dușmănoase și cu ce materiale”, fiind identificat ca membru PNC, cuzist (declarația Rașelei Marcus) și legionar. Răspunsul precis și prompt (a treia corespondență, din 10 febr. 1960) de la Cartotecă este o

parafă: „NECUNOSCUȚ la cartoteca generală operativă a elementelor dușmănoase”. Ancheta nu s-a încheiat ci a continuat cu cerbicia cunoscută.

Cine era delatorul? Cine erau declaranții?

Un anume Paul T.V. Macovei (n. 29 aug. 1910, Păiseni, Cornu Luncii), Suceava, fiul lui Toader și al Mariei, cu studii de teologie, profesor la Școala Generală din Mălini, desfășcându-i-se contractul de muncă, la 31 martie 1960, pentru că „angajatul nu corespunde funcției ce i s-a încredințat” (Legea nr. 3/30 din 1950, art. 20, lit. D; art. 73), rămas fără ocupație, și-a adus aminte că Eugen Labiș, directorul Școlii din Mălini, a fost legionar cândva și „având în vedere și sfaturile care le-am primit când eram membru de partid ca să demascăm persoane care ni se pare că ar avea un trecut confuz [...], au crezut că autoritățile nu le cunosc trecutul și [...]” așa a depus o notă informativă la MAI, în București, însoțită de declarațiile lui Mihai Lehaci (n. 7.03.1921, agricultor) și Petru Varvara (n. 1.06.1902, muncitor forestier). Apoi, Securitatea a mai luat alte două declarații – de la Gh. Pașcanu (n. 13.07.1907, muncitor de pădure) și Ioan Lehaci (n. 26.03.1910, argat la șeful de cuib Vasile Cîmpulungeanu), care converg cu cele declarate de primii doi, nu însă cu a Rașelei Marcus (n. 4.03.1916, fără ocupație). Rașela Marcus l-a văzut adept al partidului cuzist (PNC), pe Eugen Labiș, în vreme ce ceilalți – legionar, împreună cu Ioan Enea, cumnatul lui E.L.

Corespondențele oficiale alcătuite, ca urmare a acestor declarații: 1. se referă la solicitarea ca E.L. să fie trecut în evidență ca legionar (29 mart. 1960), înscriere verificată (13 dec. 1960); 2. confirmarea șefului de post miliție – Mălini că E.L., „directurul șc. de 8 ani din comuna Mălini este cunoscut în evd. Noastre că în trecut a făcut politică leg., ear în prezent este membru PRM din anul 1945” (24 nov. 1963). Pe acest raport dactilografiat, un Indescifrabil a pus apostila: „23.05.64. Va fi predată mapa Tov. Maior I. Constantinescu pentru a informa organele competente”

Ultima corespondență oficială emisă de Secția Raională Fălticeni a MAI (25 iulie 1964) cuprinde „hotărârea cu propunerea pentru scoaterea din evidența operativă a numitului Eugen Labiș”, expediată la Secția III din Ministerul Afacerilor Interne din București, primind aprobarea acestuia, fapt ce s-a petrecut după *Declarația din Aprilie 1964 a PCR*.

Dosarul a fost microfilmă la 18 decembrie 1975.

...Totul s-a terminat în coadă de pește.

TATA

Ascultă-n văi cum chemă-o melițuică
Tătuca, printre stupi, trudit și bun,
Îl ceartă mama pentr-un fleac de țuică
Și amiroase-a iarbă de tutun...

Așa mi-e jele... n-o să se mai poată,
Când printre brazi să vin hoinar, tiptil,
Pe-obraji să-mi cadă palma lui de tată,
Să-ncerc o răzvrătire de copil.

Spunea că dacă-oi crește mare,
O să vână prin codri amândoi...
Dar sunt și pribegiri mai lungi, din care
Nu se întoarce nimeni înapoi...

Și uite, astăzi a-nghetă în mine
Mărețul întristării înțeles.
Când pentru-a doua oară, ca oricine,
Mă rup din viața care m-a purces.

Nicolae Labiș

Costin CLIT

DIN TRECUTUL FRANCMASONERIEI BÂRLĂDENE (II)

Redăm în continuare conținutul dosarului depistat în Arhivele Naționale, pentru o mai bună înțelegere a evoluției francmasoneriei în orașul Bârlad.

Frate Lubiș

Pentru corespondența R. L(oja) „Acacia” Bârlad, am favora de a te ruga să o trimiți pe adresa „Vasile Ștefănescu”-avocat. Trimite și ce vei crede de cuviință pentru nevoile lor.
Cu frățești îmbrățișări
<ss> Nenea Fănică

*Direcția Arhivelor Naționale Istorice Centrale (D.A.N.I.C.),
Fond Direcția Generală a Poliției (F.D.G.P.), dosar 8 / 1926, f.1.*

*
**

ISTORICUL

Francmasoneriei din or(așul) Bârlad (1884-1890)

Redeschisă la 3 – Feb(ruarie) 1925

BIBLIOTECA M.O.A.R.

Redeschiderea Lojei Francmasonice din Bârlad. Lt. Colonel Em. Boteanu, din Bârlad, Comandantul Cercului de Recrutare fiind fiu de Mason, al Generalului Romulus Boteanu, s-a Inițiat la București prin Intervenția D-lui V. Sterea, Inginer și Mason, care conducea Loja Solidaritatea din București la 23-24 Noem(brie).

Găsind în Lojile Masonică oameni de treabă și onorabili sub toate punctele și cu situații destul de frumoase, carii propășeau cu multă dragoste, Arta, Științele-Muzica, cu alte cuvinte un Cerc Cultural, a început a istorisi pe la diferiți prieteni ce a văzut la Loja Masonică din București și aceștia, de prietenie, de dragoste, văzând că nu este nimic rău ba din contra, s-au interesat pe la alte persoane și au cerut înscrierea, la București.

Căpitanul Portășescu Șt. din R. 2. R.

Doctorul I. Vainfeld d.

Profesorul M. Apostol, Toți Inițiați la Loja Solidaritatea la 17-Ianuarie-1926. București.

Profesor P. Todicescu. Inițiat la București – 27- Ianuarie.

Gh. Alexandrescu-Cerealist-Inițiat la 17 Ian(uarie) 1926.

Gh. Rădulescu-Inginer al Primăriei.

Toți aceștia în No. de 7 Membri, întruniți seara ca de obicei la Lt. Colonel Em. Boteanu, au hotărât să pună baze(le) unei Loji Masonice la Bârlad, și au încheiat următorul Act.

D.A.N.I.C., F.D.G.P., dosar 8 / 1926, f. 3.

*
**

Proces-Verbal No. 1

Bârlad. 1926-Feb(ruarie) -3. Ora-7-Seara. Noi mai jos, semnați, întrunindu-ne astăzi în casa Fr(atelui) Boteanu, și luând în discuție, organizarea noastră Locală provizorie, în vederea începerii unei activități locale Masonice am hotărât următoarele:

1- Alegem ca Conducător al Organizației

noastre pe Fr(atele) P. Todicescu, profesor al Șc(olii) Normale de Băieți-Bârlad.

2- Secr(etar) pe fr(atele) Lt. Colonel Em. Boteanu. Militar.

3- Tez(aurier) pe Fr(atele) Dr. I.Vainfeld.

4-Cotizația rămâne aceeași semnată în declarațiile trimise Lojei din București, și se vor depune Casierului nostru în cel mult 3 rate.

5- Asemenea în urma hotărârei Loj(ii) din București, comunicată Fr(atelui) Boteanu, toate sumele promise la Inițiere pentru Săraci vor fi depuse la Casierul Nostru, și care este Obligat a elibera Recipisele respective.

6- Se hotărăște ca în zilele de 10-20-30 ale fiecărei luni la Orele 6, P.M. toți fr(ații) să fim prezenți la Șed(ințe) la Fr(atele) Boteanu pentru a ne pune de acord asupra activității ce trebuie desfășurată, în decursul zilelor când nu ne putem vedea.

7- Se va stabili un program de activitate locală, care se va comunica Lojei din București. drept care s-a încheiat prezentul Proces Verbal.

P. Todicescu.

Lt. Colonel Em. Boteanu.

Ing. Gh. Rădulescu.

M. Apostol.

I. Vainfeld.

Căpitan Portășescu.

Gh. Alexandrescu.

D.A.N.I.C., F.D.G.P., dosar 8 / 1926, f. 4.

*
**

Răspunsul M(arelui) o(rient) de România

27-Feb(ruarie) 1926.

Văzut la Secretariatul General al M(arelui) Or(ient) de România. Fr(atele) Secr(etar) Boteanu este rugat a trimite Copia după acest Proces Verbal, potrivit cuprinsului său, pentru a fi pusă la Ordinea de zi a primei Șed(ințe) a Comitetului Permanent.

Secr(etarul) Mar(elui) Or(ient) de România

Al. Gane

D.A.N.I.C., F.D.G.P., dosar 8 / 1926, f. 5.

*
**

Șed(ința) II - 10 Feb(ruarie). Se hotărăște a se face apel la Vechi Mas(oni), pentru a ne îndruma și a progresa, la Vene(rabilul) Fr(ate) Maes(tru) Al. Pogonat, Dr. Fr(ate) Mas(on) A. Feinzilberger și la Fr(atele) Căpitan V. Simionescu.

Șed(ința) 3 - 20 Feb(ruarie). Se citește Regulamentul Mas(onic).

Șed(ința) 4 - 3 Mart(ie). Se citesc Diferite Ziare, Cuvântul, Apărarea Națională, care scriau articole contra Mas(oneriei), de către Loj(a) Pangal și de Prof. Paulescu, care articole nu erau scrise decât ca să inducă lumea prof. în eroare și să învenineze sufletele cinstite, căci făcând cercetări personale s-a

constat că nu era nimic adevărat, cum D(e) ex(emplu) se vorbea de Loj(a) Cremieux din Bârlad și de I.O.B.B.

Șed(ința) 5 - 6 Mart(ie). S-a cetit Broșura VÉRITÉ S a Connaître.

Ședința 6 - 20 Mart(ie). S-a luat inițiativa ca de Sf(intele) Sărbători ale Paștelui să se ajute Azilul de Copii găsiți (Pruncul) și în acest scop se votează suma de 1000 Cărămizi, care să fie dată D(oam)nei Ecat(erina) Paladdi, Anonim prin Fr(atele) Rădulescu.

Ședința 7 - 24 Mart(ie). Fr(atele) Gh(eorghe) Rădulescu face cunoscut că Misiunea cu care a fost însărcinat s-a executat.

Șe(dința) 8 - 10 April(ie). Cetire din Reg(ulament) și de Ziare, precum și diferite Corespondențe venite de la M(arele) Or(ient) de R(omânia). Diferite Comentarii - Discuții-Propuneri.

Șed(ința) 9 - 17 April(ie). Loja este vizitată de Vene(rabilul) Maes(tru) Victor Sterea de la Or. București. Se procedează la inițierea Prof(esorului) Gr. Mihalache, Valdemar Alex. Fișer și Pavel Șepchin. Fr(atele) Apostol M. se desărcinează din funcția de Gard., pe care o ia în primire Fr(atele) Gr. Mihalache. Asemenea Fr(atele) Dr. L. Vainfeld se desărcinează din funcția de Tez(aurier) și care se ia în primire de Fr(atele) Alexandrescu. Seara a fost o masă Comună, în casa Fr(atelui) Boteanu.

Șed(ința) 10 - 24 April(ie). Lucrările Atel(ierului) sunt deschise în prezența Il(ustrului) Vene(rabil) V. Sterea care a venit în mijlocul nostru, pentru a ne îndruma în inițiativa noastră cu folos. A procedat la Inițierea Fr(atelui) Inginer N. Bălășescu și a proprietarului Max Alx. Drăgoi. Cu această ocaziune ține o prea frumoasă Conferință Mas(onică) despre Doctrină, Instituții - Datoria Oamenilor Cinstiți. Il(ustrul) Vene(rabil) V. Sterea procedează la mărirea de Salariu la Gr. II Conp. a Fr(aților) Discipoli P. Todicescu, I. Vainfeld, Șt. Portășescu, Gh. Rădulescu, M. Apostol, Gh. Alexandrescu. În această zi Il(ustrul) Vene(rabil) V. Sterea este proclamat Membru de Onoare al L(ojii) din Bârlad, înscriindu-se în Registrul L(ojii) la No. 13.

Ședința 11 - 25 April(ie). În această ședință Il(ustrul) Ven(erabil) V. Sterea procedează la Mărirea de Salariu la Gr. III a Con. P. Todicescu, Em. Boteanu, Șt. Portășescu, Gh. Rădulescu, I. Vainfeld, M. Apostol. Cu această ocaziune Il(ustrul) Vene(rabil) V. Sterea prin o cuvântare arată importanța capitală a Gr. III Maes(tru) și că L(oja) din Bârlad poate de azi înainte lucra direct cu orice L(ojă) de pe Pământ. Azi se hotărăște ca L(oja) Bârladului să poarte numele de L(oja) „ACACIA”.

Seara a avut loc un Banchet Oficial la care au luat parte toți Ff. Mas(oni), cu care ocazie Il(ustrul) Ven(erabil) V. Sterea scrie următorul Act:

Șed(ința) Memorabilă cu flori de „ACACIA” a avut loc astăzi 25 April(ie) 1926. Cu ocazia Șed(inței) țin să asigur pe Fr(atele) Boteanu și pe toți Fr(ații) semnați mai jos, nu numai de dragostea mea sinceră și adâncă, dar și de Devotamentul meu cel mai viu.

Societatea intimă care s-a încheat astăzi cu tărie, sub bătaia Ciocanelor, care lucrează la Daltă asupra Pietrei Brute, trebuie dusă la Încoronarea edificiului Social, atât de necesar astăzi țării noastre.

Să se știe însă că fiecare Societate poartă în sine nu numai posibilitatea menținerii și dezvoltării ei, ci și germenul discordiei și distrugerii sale.

Dezvoltarea și Distrugerea nu depind decât de modul cum Membrii Societății înțeleg să lucreze.

Lucrul dezvoltării constă în a merge cu progresul. Lucrul distrugerii constă în a rămâne pe loc, a conserva Principii învechite și a nu judeca Erorile trecutului.

Doresc Societății „ACACIA” Prosperitate și Progres. Iar bunilor Fr(ați) Coca Boteanu și scumpei sale tovarășe, sora noastră, care cu atâta devotament și abnegație dau ospitalitate și fac posibilă Închegarea Societății „ACACIA” în căminul lor ospitalier, Le doresc toate fericirile și le urez la mulți ani.

Victor Sterea / Lt. Colonel Em. Boteanu / P. Todicescu / Gh. Rădulescu / Căpitan Șt. Portășescu / M. Apostol / I. Vainfeld / Alex. Drăgoi / Gr. Mihalache / N. Bălășescu.

Banchetul a luat sfârșit la orele 1 Noaptea, când V. Sterea a plecat în or. București, fiind condus la gară de toți Fr(ații).

Șed(ința) 13 - 8 Mai. Se procedează la Inițierea(a) Fr(atelui) Profesor Gh. Neștian. Se alege de Fr(ați) Subiecte de Conferințe.

Șed(ința) 14. 30 Mai. Șed(ința) de Maeștri, se procedează la Inițierea(a) la Gr. III a Conp. Gh. Alexandrescu.

Șed(ința) 15. 30 Mai. Se proclamă ca Membru ONORIFIC Fr(ații) Mas(oni), Avocat(ul) A. Pogonat și Căpitan în Rezervă V. Simionescu, care sunt Mas(oni) încă de la 1881. Se procedează la Inițierea Fr(atelui) T. Patriciu, Direc(ctorul) Băncii Naționale, D-r M. Cristofor, I. Filimon, Administrator Financiar, Gh. Drăgănesc(u), subinspector Coper(ativelor) Sătești.

D.A.N.I.C., F.D.G.P., dosar 8 / 1926, f. 6-8.

Vasile FETESCU

Început de iarnă

Albul orbitor a pătruns
în sufletul meu
să-mi curețe rugina
și tristețile adunate
din târziul Toamnei.
Privesc siderat
imensul necuprins,
cu gândurile scăldate
în poezia primei
zăpezi.
Sub strălucirea înmulțită
a soarelui astmatic,
Natura, cu zâmbetul înflorit,
își piaptână impasibilă
pletele dalbe.
Ninge.
Ninge cu fulgi de amintiri
și nostalgii

Te caut

Te caut în umbra de vis
În lumina ochilor lunii
În zorii dimineților azurii
În nepătrunsele zări pustii.
Te caut în pajiștea unduită de vânt
În razele lunii trimise pe pământ,
În tinerețile noastre de mult apuse
În gândurile ce nu au fost
Și nu vor fi niciodată
spuse...
Te caut...

Mircea VARVARA*

JUBILEU 2014 – SEMICENTENARUL FILIALEI BÂRLAD A SOCIETĂȚII DE GEOGRAFIE DIN ROMÂNIA

PROFESORUL CENTENAR MAXIM IANCU

Am onoarea și privilegiul ca, în cele ce urmează, să prezint unele aspecte și realizări din viața profesorului de geografie Iancu Maxim, de la Școala Pedagogică, Bârlad, 1947 -1952.

S-a născut în Comuna Bălăbănești, județul Tutova, actualmente, județul Galați, în ziua de 17 septembrie, 1911. Zestrea ereditară a moștenit-o de la părinții săi, Neculai și Crivița Maxim, țărani gospodari moldoveni, care au adus pe lume patru copii, până în preajma primului Război Mondial: doi băieți și două fete. Tatăl său a avut trei domenii se activitate: munca la câmp, construirea de case și repararea roților la căruțele gospodarilor.

Copilăria i-a fost profund marcată afectiv de două evenimente dureroase, pricinuite de război. La vârsta de 34 ani, tatăl a fost concentrat, iar acasă, mama (32 ani) a rămas cu patru copii: Ion (șapte ani), Iancu (cinci ani), Elena (trei ani) și Profira (un an).

Războiul a adus moartea, pe front, a tatălui său, iar cele două surori, Elena și Profira, au decedat din cauza tifosului exantematic. După aceste nenorociri, mama a rămas singură să conducă, să întrețină și să educe pe cei doi copii care au supraviețuit. Ea le-a mărturisit, mult mai târziu, că n-a mai dorit să se căsătorească și să aducă pe lume și alți copii, ci s-a dedicat creșterii și educării lor.

Mama lor era o femeie foarte harnică, sănătoasă, o foarte bună organizatoare, continuând munca de educare a copiilor începută împreună cu soțul său.

Profesorul își amintea că în vecinătatea casei lor trăia o familie cu mama văduvă și doi băieți, care se certau mereu de la împărțirea pământului. Acest aspect negativ a determinat-o pe mama lor să ia o decizie asupra viitorului copiilor. „Pe primul băiat îl fac gospodar, iar pe al doilea îl voi da la școală”, adică pe cel ce a devenit profesorul, educatorul, familistul și omul Iancu Maxim.

Școala primară a urmat-o în satul natal, unde s-a evidențiat ca un elev foarte bun la învățătură, fiind clasat al treilea, având permanent supravegherea, ajutorul și încurajarea mamei sale pentru pregătirea sa și care i-a și mărturisit: „nu te întrerup de la învățătură, eu vreau să te dau la învățătură, după ce vei termina clasa a patra”. Dorința mamei sale era să pregătească băiatul pentru a deveni „împepat de mișcare”.

Având ca moștenire ereditară hărnicia, tânărul elev, Iancu Maxim, a fost înscris să urmeze cursurile Liceului „Gh. Roșca Codreanu” din Bârlad. Neabătut, neinfluențat de tentațiile vârstei tinere, liceanul Iancu Maxim a muncit cu perseverență pentru asimilarea cunoștințelor fundamentale ale disciplinelor de învățământ și a absolvit liceul cu examen de bacalaureat, în anul 1931, la vârsta de 20 de ani.

Conștient de însușirile, de energia și de cunoștințele sale, absolventul de liceu Iancu Maxim aspira la o altă etapă de pregătire de specialitate, pentru profesia sa și s-a înscris la Facultatea de Științe din Iași. A urmat cursurile Secției de Geografie. Ar fi vrut să realizeze și un doctorat, înscriindu-se în 1938. Dar situația internațională de atunci, în preajma izbucnirii celui de al Doilea Război

Mondial, nu a fost favorabilă pentru realizarea acestei dorințe.

În cel de al Doilea Război Mondial, 1940-1944, a fost mobilizat, având gradul de locotenent, la arma Artilerie, îndeplinind funcțiile de comandant de baterie de tragere, comandant de tren de luptă, comandant de tren regimentar. Ce-au însemnat aceste solicitări pentru locotenentul Maxim Iancu? Mărturisirea chiar dânsul: „Armata m-a călit și m-a introdus în viață. A fi în perioada de război, înseamnă să te organizezi pe câmp, să ai grijă de oamenii din subordine, de cai, de armament etc”.

Este semnificativă următoarea mărturisire: „În ziua de 19 august, 1944, Rușii au spart frontul la Nord de Tighina și au înaintat în Basarabia, mergând înspre Prut, pentru a coborî spre Reni, în vederea încercuirii Diviziilor românești și nemțești care luptaseră pe Nistru”. Regimentul din care făcea parte trebuia să se retragă. Comandantul regimentului a luat hotărârea de a diviza regimentul în două unități, din care una să fie condusă de locotenentul Maxim. Locotenentul a făcut însă următoarea remarcă: „Domnule colonel, gradul meu este prea mic pentru un post așa de mare!”. „Și ce-i?”, răspuse colonelul. „Capul dumitale este de maior, ești cel mai bun ofițer pe care-l am eu ca să-l pun comandantul celei de a doua unități. Numai capul dumitale și norocul vor scoate unitatea din această întorsătură a războiului”.

Întors din război, cu experiența acumulată și calitățile recunoscute, tânărul Maxim Iancu ia o hotărâre foarte importantă - de a-și întemeia o familie. În 1946 se căsătorește cu Maria Stoian, profesoară distinsă și cu autoritate în familie. În ultimii 14 ani, înainte de pensionare, ea a predat fizica la Liceul „C. Negruzzi” din Iași. Familia a avut fericirea de urmași - doi băieți care au primit o educație elevată în cultul muncii și al seriozității. Primul fiu, Ovidiu, s-a născut în 1947; al doilea, Virgil - în 1950. Ei au văzut permanent efortul și exemplul părinților. Au mers, prin eforturile lor, spre treptele superioare ale societății. Ovidiu a urmat cursurile Facultății de Fizică din Iași, iar Virgil - cursurile Facultății de Construcții din Iași.

Domnul Iancu Maxim, ca profesor, a predat obiectul de învățământ Geografie la „Școala Pedagogică” din Bârlad și la Liceul „Gh. Roșca Codreanu” din același oraș.

La Școala Pedagogică, am beneficiat de maniera de predare a doi profesori deosebiți; profesorul Iancu Maxim și profesorul Vasile Velicu, care preda Științele naturale. Depun mărturie că trăiam cu plăcere atmosfera lecțiilor de geografie, lecții antrenante, explicative, pe cauze, pe întrebări și în mintea mea de elev, de atunci, făceam legătura între cauze și efecte. Țin minte și astăzi de ce acționează briza de mare, care mai răcorește trupurile bronzate și de ce briza de munte ajută negurile să se urce tot mai sus. De ce? Pentru că profesorul Maxim a fost profesorul „De ce?, la cub”, cum l-a caracterizat o profesoară de mai târziu. Prima aplicație în teren am făcut-o cu profesorul de geografie, Maxim Iancu, în deplasarea cu trenul la București în 1950. Era o zi cu soare generos și în „glasul roților de tren”, profesorul ne-a atras atenția: „la priviți pe dreapta!. Iată cum arată Măgura Odobești”. La destinație,

(1911-2012)

în după amiaza acelei zile, pentru prima dată, am văzut câte ceva din capitala țării, Bucureștiul de atunci.

El era profesorul provenit din satul Bălăbănești, județul Tutova, de la țară, apropiat cu elevii, majoritatea proveniți și ei de la țară. Nu era distant; ne dădea exemple concrete, ne sfătuiă, ne avertiza pe cei mai mari: „fiți atenți la căsătorie”. Era optimist și nu l-am văzut supărat niciodată, când ne întâlneam pe stradă sau în perimetrul Școlii Pedagogice. Prin structura sa intelectuală, prin comportamentul moral în cadrul școlii, în familie și în societate, pentru cei care l-au apreciat, profesorul Maxim a fost un exemplu. Dar este și un exemplu, cum să trăiești ca să ajungi la impresionanta vârstă de una sută de ani.

În anul 1950 a părăsit Bârladul și s-a mutat la Iași, unde s-a încadrat la Oficiul de Studii Pedologice și Agrochimice, la care a funcționat până la pensionare.

Timp de 15 ani, (1995-2011) i-am făcut numeroase vizite acasă, la început, cam două pe an, când mă invita. Ne-au apropiat mai mult întrebările și discuțiile pe care le-am avut asupra unor probleme cu caracter filozofic, religios, biologic, dar mai ales de specialitate din domeniul Zoologiei și al Ecologiei.

Profesorul Maxim și-a valorificat în mod strălucit timpul „anilor de pensie”, documentându-se pentru a scrie cartea care-l reprezintă - „Etnogeneza românilor. Comparație cu formarea altor popoare europene, în contextul geografiei istorice”, publicată în patru ediții, revăzute și îmbunătățite, lucrare prefăcută de prof. dr. Al. Ungureabu, membru corespondent al Academiei Române. Această carte a putut să fie scrisă într-un centru universitar ca Iașul, unde profesorul Maxim a avut posibilitatea să se consulte și să discute cu diferite persoane competente în domeniu, pentru ca această carte să cuprindă informații de sinteză din mai multe discipline: Istorie, Geografie istorică, Lingvistică, Biologie.

L-am întrebat: de ce a scris această carte?. Răspunsul său a fost: „Mi-am dat seama că unitatea poporului Român nu se datorește transhumanței, ceea ce a fost o greșală din partea lingviștilor. Toți lingviștii, în frunte cu Hasdeu, Xenopol, Tocilescu, până la cei mai noi - Radu Rosetti, Iorgu Iordan, Al. Graur, au crezut că transhumanța este principalul factor care a determinat unitatea limbii române. Ca geograf, am intuit că transhumanța este localizată numai în câțiva munți din România, în aceia care au pășuni alpine, cei mai înalți munți din România. Deci, este imposibil ca transhumanța să fie cauza unității de limbă a poporului român. Limba română se vorbește pe Câmpia dintre Munții Apuseni și granița de Vest, fără ca Munții Apuseni să aibă pășuni alpine. Munții din nordul României, Munții Banatului nu au avut transhumanță.

Mediul geografic este cauza unității limbii. Mediul geografic din Transilvania, Moldova și Podișul Getic are aceeași înfățișare în cele trei provincii. Clima și condițiile fitogeografice au impus același mediu geografic pe tot teritoriul României. În plus, mediul geografic a influențat unitatea limbii române cu multe mii de ani în urmă, în timp ce transhumanța nu se putea face în antichitate, când lumea era saracă și nu avea oi numeroase”.

Cum de ați ajuns la o sută de ani? Răspunsul său a fost: „Am ajuns la o sută de ani pentru că am moștenit o ereditate sănătoasă, am o alimentație sănătoasă, nu am vicii, nu am intrat în nicio cârciumă, mi-a plăcut să muncesc, să fiu harnic, am avut o familie reușită, am fost optimist, am avut satisfacții”. În cartea „Din poveștile longevivilor”, scrisă de conferențiar universitar Dr. Matei Ioan, profesorul Maxim are rezervată o pagină specială.

„Mi-a plăcut, în mod deosebit, munca științifică!. Nu am uitat-o niciodată. Am trăit foarte mult în mediul natural, ca băiat de țară, școlar, student, ca militar. Mi-au plăcut hărnicia, ordinea și gândirea acțiunilor! Mi-a plăcut să fiu econom, prea econom, să chibzuiesc cheltuielile!. De asemenea, mi-a plăcut să fiu familist și m-am bucurat de calitățile unei soții devotate și a unor urmași care au înțeles să se realizeze prin muncă”.

Și îndrăgitul nostru profesor a mai mărturisit: „Cei mai buni prieteni mi-au fost: profesorul universitar dr. Martiniuc Constantin și avocatul Mânza Alexandru. Am fost prieten cu ei, deoarece amândoi erau băieți de la țară, au învățat la liceu dar cunoșteau foarte bine munca agricolă. Au fost oameni inteligenți, harnici și fără vicii”.

Mi-aș permite să mai menționez doi universitari care au apreciat exemplul de muncă și stilul de viață al profesorului Maxim Iancu: profesorul universitar, dr. Leocov Mandache, de la Facultatea de Biologie, Iași și conferențiarul universitar, dr. Matei Ioan, de la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară, Iași.

Absolvenții Școlii Pedagogice din Bârlad, seria 1952, au dus mai departe exemplul profesorilor care i-au influențat în calitățile lor de viitori învățători, profesori, ofițeri etc.

Viața în natură este sub imperiul necesităților, al luptei pentru existență, al influenței factorilor în țesătura de cauze, efecte, legi, principii, din care supraviețuiesc cei apti, cei mai adaptați, cei mai norocoși.

„E pământul tot mai greu, despărțirea-i tot mai grea, sărut mâna tatăl meu, sarut mâna mama mea”. Inginerul și profesorul Virgiliu Maxim, împreună cu soția sa, medic, au avut grijă, zilnic, de tatăl și socrul lor - profesorul Iancu Maxim.

Cel care timp de peste un veac a fost un dascăl plin de har și un om adevărat s-a stins în ziua de 14 noiembrie, anul 2012.

În numele colegilor din promoția 1952 de la Școala Pedagogică din Bârlad aducem un pios omagiu și recunoștință pentru cel care ne-a învățat geografie și omenie.

* Prof. univ. dr. Facultatea de Biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași.

Constantin MITULESCU

Doar amintiri...

În amintirea fratelui meu, Nicolae

De Sf. Nicolae am trecut pe-acasă
Dar, m-a întâmpinat tristețea.
N-am întâlnit privirea bucuroasă,
Nici chipul ce-ți trăda blândețea.

La locul lor, toate-s în casă
Așa cum ție ți-a plăcut mereu.
Îmi amintesc cum mă-mbiai la masă
Și îmi spuneai că-ți este greu.

Totul e trist și încremenit,
Cum ai lăsat la ultima plecare,
Iar seara nimeni n-a venit;
Să fie oare semnul de uitare?

Noaptea s-a scurs în liniște, pustie.
Nimic din ce era, nu a mai fost.
De-acum se-așterne eterne veșnicie
Doar amintirile-și mai găsesc un rost.

Din volumul „Pelerin prin anotimpuri triste”,
Editura ALAS, Călărași, 2012.

Gheorghe CLAPA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „STROE S. BELLOESCU”

„Școala în care se învață și care învață”

Școala gimnazială „Stroe S. Belloescu” din str. I.C. Brătianu, nr.20, o școală aproximativ tânără, dacă se ține cont că funcționează de 36 de ani, se află situată într-un cartier nou, poate cel mai nou din municipiul Bârlad. Începând din anul 1977, în această parte a orașului s-a construit un „oraș”, fapt ce a necesitat și construirea unei școli noi. Construirea acesteia s-a dovedit cu atât mai necesară, cu cât, după 1990, în aceeași zonă s-a defrișat pădurea aflată la marginea orașului și în locul ei a apărut un nou cartier de case și vile.

Această unitate de învățământ școlarizează copiii din cartierul Deal, Confecții, Cartierul Nou, cartiere cu o populație școlară numeroasă, după cum ne arată recensământul.

A fost dată în folosință în septembrie 1977 ca școală generală pentru clasele I-VIII. Deoarece spațiul permitea, chiar din primul an de funcționare, a luat ființă și Grădinița nr. 16 Bârlad cu două grupe, care au fost în creștere, ajungând la un număr de 81 copii – patru grupe de preșcolari pregătiți pentru a deveni elevii viitori ai școlii.

Instituția este pregătită să răspundă exigențelor unui învățământ de calitate, corespunzător pretențiilor actuale.

În cadrul școlii funcționează astăzi 17 clase cu 394 de elevi, școala are o structură complexă ce denotă diversitatea dar cel mai important aspect este faptul că, din punct de vedere al conținutului procesului de învățământ, al metodologiei procesului didactic și al legăturii cu evoluția științei și societății, școala se străduiește să ajungă astăzi, la standardele europene. Școala, dispune de un corp profesoral de înaltă calificare – Calitatea învățământului la școala „Stroe S. Belloescu” se bazează, în primul rând, pe activitatea unor cadre didactice de înaltă profesionalitate, cu vocație pedagogică. Mai mult decât atât, multe dintre acestea sunt personalități recunoscute pe plan local. Un alt aspect la fel de important este faptul că școala dispune de un corp profesoral stabil, ce asigură continuitatea și calitatea procesului de învățământ.

Corelând armonios preocuparea pentru calitatea învățământului, educației și cercetării cu cea legată de constituirea unui cadru propice procesului de învățământ Școala „Stroe S. Belloescu” a reușit să pună la punct o bază materială în măsură să asigure condiții optime pentru procesul de învățământ, pentru activitatea și viața obișnuită a elevilor. Avem spațiu de învățământ propriu care se ridică din punctul de vedere al standardelor, la nivel contemporan.

Diagnoza mediului intern:

Puncte tari:

- toate cadrele didactice sunt calificate, bine pregătite din

punct de vedere științific, majoritatea cu experiență profesională;
- 17 cadre didactice cu grad I, 6 cu grad II, 19 cu definitivat și 3 debutanți-suplinitori calificați;

- din totalul de 45 de cadre didactice, 26 sunt titulari ceea ce denotă o stabilitate a corpului profesoral;

- interes crescut al cadrelor didactice pentru formare profesională; 10 au participat la cursuri de formare de diferite tipuri, grade didactice sau formare în specialitate;

- rezultate bune obținute la olimpiade și concursuri școlare la clasele primare;

- laborator de informatică bine dotat, conectat la internet;

- colaborare bună a școlii cu comunitatea locală și consiliul local prin implicarea tot mai accentuată a acestora în viața școlii;

- finalizarea și derularea unor proiecte educaționale: Programul Eco-Școala, prin obținerea „Steagului Verde”, premiu simbol al educației pentru mediu;

- obținerea titlului de „Școală Europeană 2011”;

- derularea proiectului Comenius multilateral 2010-2012 „HEART, SKILLS AND REASON”.

Școala Gimnazială „Stroe S. Belloescu”, Bârlad, și-a organizat și desfășurat activitatea în anul școlar 2012-2013 în conformitate cu normativele și direcțiile impuse prin politicile educaționale și de dezvoltare instituțională ale Min. Ed. CTS, precum și cu respectarea misiunii școlii, a scopului și a obiectivelor cuprinse în planul managerial și organizare pe următoarele domenii de activitate:

În anul școlar 2012-2013, Școala noastră a funcționat cu 8 colective de elevi de gimnaziu și 11 colective de elevi de ciclul primar și 4 grupe de preșcolari totalizând la începutul anului școlar un număr de 546 elevi. La sfârșitul anului școlar au fost declarați corigenți un număr de trei elevi; elevi cu situația neîncheiată 7 și doi repetenți, anul școlar încheindu-se astfel cu o promovabilitate de 100% la ciclul primar și de 93,37% la ciclul gimnazial. Nu s-au înregistrat note scăzute la purtare (sub nota 7). Situația la învățătură și disciplină a fost validată la nivelul Consiliului clasei pentru fiecare colectiv de elevi și a fost prezentată în Consiliul profesoral la sfârșitul anului școlar de către domnii profesori diriginți.

Școala Gimnazială „Stroe S. Belloescu” funcționează într-un corp de clădire cu 21 săli de clasă (inclusiv sala CDI). Este important de semnalat că în ultima perioadă s-au realizat investiții, astfel încât acum: 90% din mobilierul școlar este schimbat; dispunem de centrală proprie pe gaz metan; au fost asigurate 36 de calculatoare, server, scanner, imprimantă, TV, video și mobilier corespunzător pentru dotarea cabinetului de informatică; material didactic (planșe, mulaje, aparatură și ustensile de laborator);

o sală pentru distribuirea laptelui și cornului dotată cu frigider; un Cabinet de documentare și informare dotat cu: mobilier modern, sistem de calcul, radio-casetofon cu CD etc, etc și peste 100 volume: cărți de literatură, dicționare diferite specialități și atlase (biologie și geografie); mobilier nou pentru clase, cancelarie, secretariat, cabinet directorial; cabinet logopedie având toate mijloacele necesare unei bune funcționări; biblioteca, cu un număr de 10.472 volume; sală de sport dotată corespunzător; laboratoare (biologie, chimie – fizică); cabinete de geografie, istorie, matematică, limba română și străine; săli de clasă dotate corespunzător pentru cele patru grupe ale învățământului preșcolar; personal didactic auxiliar pentru contabilitate și secretariat; personal administrativ (calificat) pentru pază, igienizare și întreținere; securitatea elevilor printr-o serioasă colaborare cu Poliția de Proximitate și Jandarmerie; spațiu suficient în curtea școlii pentru întreceri sportive, activități rutiere etc.

Planul de îmbunătățire a calității educației – 2013-2014

1) *Evaluarea eficienței și a eficacității cursurilor de formare prin verificarea schimbărilor în stilul de predare.*

Diversificarea situațiilor în lecții, prin implicarea și alternarea acestora. Cunoașterea noilor metode de lucru pentru acumularea unor metode de lucru cât mai atractive și mai ușor de asimilat.

2) *Realizarea unui program de utilizare AEL.*

Accesul tuturor cadrelor didactice și a elevilor la utilizarea AEL, îndrumarea elevilor în navigarea pe internet, dezvoltarea capacității de utilizare a noilor tehnologii de informare și comunicare.

3) *Consultații pentru elevii cu rezultate slabe la învățătură și aplicarea programelor diferențiate pentru copii cu CES.*

Ridicarea nivelului de pregătire a elevilor și prevenirea efectului de abandon școlar. Urmărirea situațiilor lor școlare și o mai bună legătură cu părinții și organele de ordine pentru evitarea situațiilor de criză.

4) Formarea, dezvoltarea și exersarea competențelor sociale necesare tinerei generații pentru participarea activă la viața civică.

Cultivarea spiritului civic și a toleranței, la elevi. Implicarea lor în viața comunității locale dar și largirea sferei de cunoaștere și acțiune.

5) *Realizarea de colaborări educaționale cu diferite școli și instituții.*

Schimb de experiență între școli, relaționarea dintre elevi și cadre didactice din alte unități de învățământ.

6) *Stabilirea unui parteneriat școală-părinți.*

Cunoașterea problematicei școlii și implicarea reală a părinților în îmbunătățirea procesului instructiv-educativ.

7) *Stabilirea unor relații de colaborare cu instituțiile de cultură, organele de poliție, cu unitățile de pompieri – în probleme specifice educației elevilor.*

Conștientizarea responsabilităților în viața socială, cunoașterea situațiilor de criză și a pașilor de urmat pentru combaterea ori diminuarea efectelor crizelor.

8) *Creșterea actului educațional.*

Îmbunătățirea metodelor didactice în predare și evaluare, astfel ca actul educațional să devină pe placul elevilor și nu forțat.

9) Pregătirea suplimentară a elevilor pentru examene și olimpiade școlare.

Îmbunătățirea întregului proces educațional raportat la performanțele generale necesare integrării în învățământul liceal.

Material oferit de conducerea unității școlare prin domnul prof. Frumuz Valeriu, director.

INA COVACI *

TACI ȘI SPUNE

Taci și Spune locuiau în Orașul Vocii. Acesta se afla lângă Orașul Semnelor, în țara Comunicare.

Cei doi erau frați. Taci nu spunea mai niciodată nimic iar Spune era un cunoscut trăncănit. Avea și niște premii I la Concursul domnului Trăncănescu.

Deși erau diferiți, Taci și Spune se iubeau și fiecare încerca să îl ajute pe celălalt în a-și corecta problema personală – dar nu reușeau. Asta a ținut

destul de mult, pentru că între timp au apărut și Orașele Literă și Cuvânt. Până la urmă, ideea salvatoare a venit: Spune aflase de la domnul Trăncănescu că, în Orașul Cuvânt locuiau domni Subiect și Predicat, niște persoane care veneau din Orașul Propoziție și care puteau vindeca pe oricine de orice. (Nu, nu e vorba de frații Oricine și Orice.) Subiect și Predicat aveau o serie de teste pe care, dacă le treceau – te vindecai. Așa că Taci și Spune au hotărât să-și încerce norocul. . .

De cum au ajuns la Casa Subiectului și Predicatul au văzut testele. Nu erau numai teste pe hârtie, ci și niște labirinturi pline de „litere ciripitoare”. Acestea erau păsările Țării Comunicare (tare obraznice dacă mă întrebați pe mine).

Subiect și Predicat le-au prezentat testele și regulile labirintului.

- Tu, Taci, spuse domnul Subiect, va trebui mai întâi să răspunzi la niște întrebări. Ai voie să răspunzi doar cu vorbe. Fără semne! Taci, Spune! Nu vezi că îi prezint regulile fratelui tău? Îi spuse domnul Subiect lui Spune, care începuse să-i înșire câinelui profesorilor arborele său genealogic, trăncănind fără încetare.

- Tu, Spune, vei răspunde la întrebări doar prin semne. Clar? Iuă cuvântul domnul Predicat.

Prima oară a trebuit să răspundă Spune – o comunicare total eșuată! Subiect spunea ceva, Spune răspundea ceva total diferit, prin semne neconvenționale. Predicat îl întreba cum a fost de Crăciun, Spune vorbea despre cât de frumos e afară. . . Pe scurt – un mare fiasco!

Dar nici lui Taci nu i-a fost mai bine. . .

După test, Subiect veni la cei doi și le spuse:

- Gata! Scoatem artileria grea! Ca din pământ, a apărut labirintul plin de litere ciripitoare. Scopul jocului era să ajungi în cealaltă parte a labirintului. Doar literele ciripitoare îți puteau arăta drumul dar, fiind obraznice, trebuiau rugate ori prin semne, ori prin vorbe. Astfel, dacă cei doi treceau testul, ar fi putut vorbi normal. Așa că intrară. . . După trei ore încă băjbăiau pe-acolo. După șase, Taci era aproape de finish iar Spune le învăța pe litere ceva despre istoria românilor, niște oameni dintr-o țară pe planeta Terra. După zece ore. . . cei doi ieșiră vii – și erau vindecați! Acum fraților Taci și Spune li se zicea frații Normal. Cei doi le mulțumiseră domnilor Subiect și Predicat și se întorseseră acasă. Tot Orașul Vocii a fost tare bucuros de revenirea celor doi. Și astfel au trăit frumos și normal până la sfârșitul vieții.

* elevă, clasa a V-a, Liceul „Cervantes”, București.

Vasile CHELARU

PORTRET: PROFESOARA DE LIMBA ROMÂNĂ

Motto:

„Nu-l poți învăța nimic pe om; îl poți ajuta numai să găsească răspunsul în el însuși.”

Galileo Galilei

Drumul către casa părintească trece pe lângă școală. Clădirea arată la fel ca atunci când i-am pășit pentru întâia oară pragul, unele schimbări fiind realizate prin demolarea anexelor vechi, înlocuirea gardurilor, repartizarea interioară a sălilor de curs, la care se adaugă o tentă modernă, dată de gresia, faianța și sistemul de supraveghere video, care nu erau utilizate când eram eu copil. A rămas școală „de cartier”, cu elevi din medii sociale diferite, la fel de gălăgioși și agitați, unii obișnuiți parcă prea devreme să se descurce singuri, de nevoie, căci au rămas în grija bunicilor, în timp ce părinții muncesc prin țări din Europa ca să-i poată crește.

„Școala mea” este așa cum o știu, atât eu, generațiile din față sau care au urmat după mine, primitoare pentru copiii cartierului ca mama care-și așteaptă puii, oferindu-le hrana spirituală, ocrotirea față de vicleana boală a neștiinței, licoarea dulce a educației, darul neprețuit al reușitei și împlinirii sociale. Numai dascălii s-au schimbat, ștabela fiind preluată de o generație mai tânără de la cei care, în sufletul și inima mea, reprezintă un album al prețurii, ale cărui pagini le răsfoiesc de nenumărate ori, pentru a le revedea chipurile, priceperea și dăruirea pentru această nobilă profesie.

Primele file ale închipuitului album sunt dedicate profesoarei mele de limba română, doamna ELENA COSTICĂ BERESCU.

Faptul că încerc să potrivesc cuvintele pentru a face înțelese unele gânduri, rostirea corectă a propozițiilor, cunoașterea ortogramelor, dezvoltarea curiozității pentru scris și citit, îndrăgirea poeziei, schițelor, epigramei, este datorat profesoarei mele de limba română. Sunt convins că eu sunt unul dintre sutele de oameni care nutresc față de dânsa dulcele sentiment al recunoștinței.

Dumnezeu a folosit o rețetă specială pentru aluatul din care a fost plămădită, căci cu pricepere divină a hărăzit un trup firav cu energie intensă, din care emanau constant profesionalismul, exigența, spiritul activ, dinamic, mobilizator, însușiri care păreau că nu mai lăsau să se observe sensibilitatea și afecțiunea pentru copii. Fermitatea sa o făcea și cunoscută, dar și de temut pentru mai toți școlarii, căci numai cine nu vrea nu recunoaște comportarea, probabil firească, a elevului de a-și mai neglija temele, de a mai copia, de a mai vorbi în oră, de a ținti note bune ori de a ascunde unele adevăruri, care i-ar cauza neplăceri la școală, dar mai ales acasă. Am constatat că toate aceste vorbe nu erau doar zvonuri, însă o îndrăgisem

atât de mult încât îmi doream ca orele de limba română să nu se mai termine, chiar dacă nota cea mai mare era 9, iar numărul celor cu asemenea notă era destul de mic.

Una dintre cele mai frumoase amintiri păstrate din școala gimnazială este legată de cercul de creații literare, unde erau încurajați să participe toți elevii, imaginația unora rodind poezii și povestiri, adunate într-o revistă intitulată sugestiv „Muguri”. Recent, tatăl meu a găsit printre cărțile din camera unde am locuit, în casa părintească, un număr al revistei din anul 1976, modestă, de mici dimensiuni, cu paginile îngălbenite, în care elevi ai școlii, liceeni și studenți, își consemnaseră numele, la finalul „operei”, lor, elaborată, verificată și ajustată sub îndrumarea inimoasei noastre profesoare. Am sesizat că aproape toate lucrările noastre fuseseră distinse cu „diploma pentru talent și fantezie”, la concursul literar „Galeria Cutezătorilor 1976”, personal bucurându-mă pentru întâia oară de o astfel de recompensă, urmând apoi altele, printre care și desemnarea mea pentru a merge într-o tabără de etnografie și folclor, în frumoasa zonă a Vrancei.

Era greu să menții ritmul cerut de profesoara noastră la ore, căci totul se desfășura alert: era dezbătută lecția predată anterior, se prezentau temele noi, se adresau întrebări de care nu scăpa nici unul, se citea, se făceau compuneri, teste cât mai multe, pregătirea unor scenete în care mai toți aveam câte un rol al unui cunoscut personaj, iar la urmă notele, mici ca de obicei. Odată, la oră au participat cadre didactice, dintr-un fel de comisie, care ne-au urmărit așezate în băncile din spatele clasei, iar din privirile lor mi-am dat seama că au fost impresionate de modul în care elevii au răspuns. La sfârșitul orei, cei care au fost mai activi au fost chestionați suplimentar, fiind întrebați și ce note au în catalog, iar când au aflat, au privit cumva mirați, dar în semn de meritată apreciere.

Doamna noastră profesoară era mereu extrem de sobră, zâmbetele sale fiind rare și scumpe. Din priviri se strecurau uneori calde radiații, scăpate involuntar sau cu bună știință, dar nu pentru mult timp, ca și cum o asemenea atitudine ar fi reprezentat o încălcare a unui cod nescris al seriozității, perseverenței, fermității. Am avut mereu impresia că undeva, în sufletul profesoarei mele, există o trăire neștiută care, amenințătoare, nu lasă să se vadă omul sensibil, devotat, modest, generos, credincios și evlavios. Peste ani am fost mulțumit că am înțeles-o mai bine pe ființa datorită căreia am izbutit, în mare măsură, să cuprind cu mâinile o parte din

idealurile mele.

În urmă cu câțiva ani, am zărit-o pe stradă, o mai văzusem, dar la intervale destul de mari de timp, fără a avea ocazia să vorbesc cu dânsa. Am remarcat că nu s-a schimbat prea mult, păstrase felul de a se deplasa, vioi, și privirea atentă, ageră, nu mai că anii ce-au trecut au ofilit o parte din vigoarea trupului și frumusețea chipului.

Într-o zi eram cu fiul meu cel mare aproape de locuința ei și am decis să o vizitez.

– Vreau să o cunoști pe profesoara mea de limba română, i-am zis băiatului, explicându-i de ce îmi doresc acest lucru.

Am ajuns în fața casei, am strigat și am bătut în poartă, care s-a deschis când am atins-o. O vecină ne-a spus că ar trebui să fie prin preajmă, dacă s-a întors de la biserică. Am mai așteptat câteva clipe și am plecat dezamăgit. Am revenit a doua zi, singur. De această dată am avut noroc.

Profesoara mea era în curte, trebăluind atentă, la câțiva pași de poartă. Când mi-a auzit vocea a tresărit, însă m-a recunoscut de îndată și m-a poftit să intru. Păstrase însușirile fizice pe care le cunoașteam, dar și o parte din felul de a fi: atitudinea fermă, privirea pătrunzătoare, vocea aproape tăioasă, abordarea directă. Am salutat-o și i-am întins buchetul de flori, sesizând în același timp o mulțime de flori prin ogradă.

– Pentru ce mi-ai adus flori, cu ce ocazie ? a întrebat, surprinzându-mă cu aparenta indiferență față de gestul meu, care credeam că este normal.

– M-ați învățat să scriu și să vorbesc corect limba română, am îngăimat speriat că poate am nimerit într-un moment nepotrivit ori că poate am comis cândva vreo impolitețe greu de tolerat.

M-am gândit că, în virtutea deprinderilor de a cunoaște intențiile interlocutorului, am fost supus unui fel de test, căci am simțit de îndată o relaxare lăuntrică, care lăsa posibilitatea unui scurt dialog cu doamna profesoară, pe care dânsa a consimțit tacit că-l acceptă.

Am înșiruit unele amintiri din anii de școală, am amintit de colegi pe care nu i-am văzut de ani buni, am exprimat păreri conservate în gândurile mele, pe care nu am crezut că le voi putea destăinui chiar dascălului meu vreodată, am vorbit de profesori respectați și îndrăgiți, dar, mai ales, am putut să dezleg o enigmă, de pe vremea anilor de școală, rezolvarea venind tocmai de la ființa pe care o îndrăgisem la zburciună vîrstă a copilăriei.

– Am avut noroc de un soț înțelegător, care se implica mult în treburile casei, eu fiind mai tot timpul ocupată cu școala. Atunci trebuia să te preocupi și de cunoașterea familiilor copiilor, pe timpul cursurilor și vacanțelor, să participi la spectacole, să organizezi cercuri literare, olimpiade, concursuri. Mereu luam lucrările elevilor acasă și le corectam până seara târziu...

Am înțeles, în sfârșit, ce avea profesoara mea în sacoșele grele, pe care le căra atât de la școală spre casă, dar și înapoi. Mi-a rămas în gând imaginea ei, când o întâlneam venind către școală, ducând ceva greu, umărul fiind vizibil lăsat sub povara bagajului, însă fără a-i fi încetinit mersul vioi și energic.

Cu evidentă nostalgie în priviri, vizualizând parcă chipurile foștilor elevi, a început să le spună numele, din generații diferite, strada unde locuiau, numărul de la poartă și chiar vecinii, anii când au terminat cele opt clase, profesiile actuale ale unora și profesia ori locul de muncă al părinților. Amănuntele acestea m-au impresionat, înțelegând că nu au fost uitate tocmai pentru pasiunea cu care și-a îndeplinit profesia.

– Mă atașasem de acea școală, chiar dacă unele familii din cartier creau probleme. S-a ivit de două ori ocazia de a pleca, odată la o școală foarte aproape de casa mea, altădată la una nou construită, dar nu am vrut. Am simțit că acolo este locul meu, apoi niciodată nu am ales să-mi fie mie mai ușor, am vrut să fiu de folos copiilor, să învețe limba română...

Profitând de momentele create, am spus:

– Mi se părea că notele la disciplina dumneavoastră erau cam mici, deși unii dintre noi aveam rezultate bune la olimpiade, concursuri...

– Este adevărat că notele date de mine erau mai mici, iar dacă aș mai lucra acum poate că aș proceda altfel. Am considerat că notele nu reprezintă totdeauna nivelul de cunoaștere al elevului, a răspuns cu unele păreri de rău. Odată, mama unui elev foarte bun, care acum se află prin Canada (i-a spus numele, adresa și profesia), a venit cu caietul copilului de teze și m-a întrebat de ce l-am notat cu șapte, lucrarea neavând nici o greșală. Am verificat lucrarea și, într-adevăr, nu avea nici o corectură, cu cerneală roșie. Nu am avut ce răspunde. După câțiva timp, la o altă lucrare, copilul a făcut mai multe greșeli, pe care le-am corectat, însă i-am acordat o notă mare. De această dată mama copilului a venit și m-a întrebat de ce fiul ei a primit o notă prea mare, eu explicându-i părerea mea legată de subiectivismul notelor.

Așa a decurs reîntâlnirea cu persoana care ani buni s-a dedicat profesiei de dascăl, în preajma sa simțind o încărcătură magică de admirație și stimă, care mi-a încununat sufletul cu o sinceră recunoștință, născută în anii frumoși de școală, păstrată pe tot parcursul instruirii ulterioare, sedimentată la fiecare satisfacție personală și profesională, legată de lucrurile învățate de la și cu ajutorul dânzei. Modestia, decența, discreția, sunt calitățile datorate de Dumnezeu profesoarei mele de limba română pe care pare că nici nu și le cunoaște, obișnuită să ofere gândind că și o floare dăruită din inimă este o răsplată prea mare.

Așadar, în albumul sufletului meu, la capitolul „recunoștință”, doamna COSTICĂ BERESCU ELENA se află pe prima pagină.

Constantin MITULESCU

NOUTĂȚI REBUSISTESerghei Coloșenco, „**Rebus școlar – Limba și literatura română**”,
Editura Sfera – Bârlad, 2013

Editura Sfera din Bârlad se remarcă din nou, scoțând de sub tipar o excelentă carte de jocuri enigmatice, **Rebus școlar – Limba și literatura română** aparținând prof. Serghei Coloșenco, rezultatul unei îndelungate activități la catedră și-a 55 de ani de creație rebusistă.

Cele peste 100 de pagini găzduiesc un număr impresionant de careuri și enigme dar și unele ghicitori rebusiste, toate având ca tematică aspecte ale limbii și literaturii române. Fermecându-ne, pentru început, cu frumoasa poezie a lui Alexei Mateevici, „Limba noastră”, autorul ne încearcă memoria cu jocuri intitulate sugestiv: „Noțiuni de lingvistică”, „Alfabetul”, „Litere”, „Scrieri”, „Arhaisme”, „Neologisme”, „Semne de punctuație” etc. continuând cu „Terminologie literară”, „Folclor”, „Povești”, „Galeria scriitorilor”, „Genul literar”, „Roman”, „Eroi”, „Eroine” și multe alte surprize.

Diversitatea și complexitatea temelor, conținutul definițiilor – care ne trimit și spre alte domenii – ingeniozitatea creațiilor și modul de prezentare atrag ca un magnet pe iubitorii de jocuri enigmatice și nu numai, volumul constituind un veritabil test de verificare a cunoștințelor și un modern mod de propagare a culturii.

Cartea se adresează tuturor celor dornici să-și petreacă în mod plăcut timpul liber, autorul venind în sprijinul acestora publicând la finalul volumului rezolvările fiecărui joc.

Rebus școlar – Limba și literatura română poate fi considerată una dintre cele mai valoroase lucrări în domeniu, efortul autorului meritând recunoștința noastră.

Rafael-Tudor LUPAȘCU

Speranța revenirii

Printre mii și mii de rânduri
Sunt cuvintele nespuse,
Chiar și miile de gânduri
Și speranțele apuse.

Cel care a greșit sunt eu,
Poate că-mi pare rău, sau nu.
Și tot mai am sufletul greu,
Nu mă pedepsi și tu.

Simt cum durerea mă cuprinde,
Iar în adâncul inimii,
Un sentiment vechi se aprinde
Căci dacă vrei, poți să revii.

Chiar dacă-s trist și-mi pare rău,
Iar tu, îmi judeci și trecutul,
Știu că în sufletul tău,
Nu ai uitat și începutul.
Eu cred în puterea iubirii
Și am speranța revenirii.

SEMNAL

O NOUĂ REVISTĂ DE CULTURĂ

Numită, cu modestie, „revistă sătească”, de realizatorul ei, scriitorul Gheorghe Postelnicu („Opera lui Ion Gheorghe”, „Viața și opera lui Vasile Voiculescu”, „Vâsla de sare”, „Minunata Adela”), publicația trimestrială „ÎNTREZĂRIRI” a ajuns la numărul 4, fiind încă un produs tipografic de calitate superioară al SC Irimpex SRL din Bârlad. Primul număr a fost scos în luna aprilie și a fost dedicat în întregime comemorării a 50 de ani de la moartea ilustrului medic și scriitor, Vasile Voiculescu, născut, ca și revista, în cunoscuta localitate de pe Valea Buzăului, Pârscov. Redactorul-șef a strâns în jurul generoasei sale inițiative condeieri legați sufletește de aceste locuri. Numărul estival a rezervat câteva pagini comemorării Luceafărului poeziei românești, Anului Omagial al Sfinților Împărați Constantin și Elena și activității Asociației Ortodoxe „Filantropia”, din Sătuc (Berca), pe când numărul de toamnă a consemnat împlinirea a 113 ani de la „Răscoala țuicarilor pârscoveni”, episod ilustrat cu fragmente din romanul „Vâsla de sare”. Au rubrici permanente toți preoții din localitate, Ion Nedelea, eminent publicist și filolog („Vorbe și tâlcuri”), Tudor Cicu (parodii originale), Titi Damian (cronică literară), Marin Ifrim (interviu), Gheorghe Stroe (proză), Constantin Costea (tradiții, credințe, obiceiuri), Ilie Mândricel (începuturi școlare pe Valea Pârscovului), Gh. Postelnicu (V. Voiculescu și Maria Mătescu: un roman sentimental). Fiecare număr a cuprins câte un careu tematic realizat de redutabilul Serghei Coloșenco. În județul Buzău mai apare o singură revistă de cultură, „Spații culturale”, în orașul Râmnicu Sărat, prin străduința scriitoarei Valeria Manta Tăicuțu.

Elis. P.

Elena POPOIU

DESPRE FASCINAȚIA CLEPSIDREI ȘI NU NUMAI...

Clasicismul, care ne-a hrănit adolescența și pe care generația noastră și-a clădit maturitatea, suferă astăzi schimbări la față sau cade în umbră. Bătălia clasic vs. modern este tot mai indecisă, câtă vreme autorii clasici sunt doar citați – dacă și atât! – nu și citați. Genurile și speciile literare au contururi, frontiere tot mai incerte, scrierile sunt tot mai greu de încadrat canoanelor. Poate de aceea eseul a înflorit (ar trebui să spunem: a reînflorit): pentru că dă libertate autorului să-și aleagă, aparent fără constrângeri, procedeele, întinderea, tonalitatea.

De formație clasică, Roxana Galan a reunit, în *Despre fascinația clepsidrei*, o seamă de eseuri ale căror titluri, de școală franceză cum mă știu, m-au trimis, de la bun început, la *Caracterele* lui La Bruyère (am regăsit, de altfel, capitole având titluri corespondente, pe care le-am citit în paralel).

Cale lungă a parcurs omul, ontologic, social și moral vorbind, din 1689 încoace. La fel de lungă a fost și calea scriitorului frumos numit în clasicismul francez, *moralist*. I-a rămas moralistului, misiunea – uneori harul – de a gândi și scrie spre învățătura celorlalți. La fel ca La Bruyère sau grecul Teofrast (de la ale cărui portrete morale a pornit scriitorul francez), autoarea *Fascinației clepsidrei* încearcă să înapoieze publicului *ce i-a dat cu împrumut, pentru ca, dacă acesta își recunoaște cusururi, să și le îndrepte*.

Alegând, dintre mijloacele la îndemână, observația, reflecția, paralela sau analogia, întrebarea retorică, judecata, adesea sentențioasă, autoarea nu mai portretizează – așa cum a făcut în *D'ale dascălimii* –, panseul răspunzând mai bine intenției sale de a observa lucid, fără rețineri sau menajamente, lumea noastră, în mic, omul în genere.

Aflăm sau îi recunoaștem, bunăoară, opiniile tranșante în materie de Occident, de românism (*româneală*), de Occident versus România:

Oare ar fi existat civilizația occidentală fără cultura și civilizația orientală? Eu spun că nu, sau, să nu fiu prea categorică, ar fi existat poate sub formă de surogat... (p.34) Ce face românul în fața acestui Occident - visul interzis al românului dintotdeauna - care a fost salvat de Orient de la starea de civilizație-surogat? Își trăiește vulnerabilitatea, pe care o datorează faptului că *dorința lui de libertate se confundă cu bunurile de care nu a avut parte și pe care și le dorește cu ardoare*. Ce îl poate salva? *El nu este încă pierdut pentru umanitate, pentru că poartă în sine sămânța răsăriteană, care îl face să ezite între spirit și materie*. (p. 35)

Cu banii, care alături de politică reprezintă *cele mai stupide invenții ale omenirii* (p. 30), autoarea nu poate fi decât drastică. Zeificați, banii sunt *un seducător mijloc de a obține orice*. Așa cred oamenii de azi, *somnambului unei realități părelnice, care nu se mai regădesc pe ei de sub puterea lor, a banilor*. (p. 30) Țintă obsesivă a lumii de când aceasta se conduce după dictonul *Time is money*, nimic nu le egalează puterea asupra ființei umane tot mai subjugate de un hedonism pervertitor.

Cât despre politică, nimic de bine! E o *ciumă ce seceră valorile morale, e arma celor tehniciști în cuvinte până la robotizare*.

Politheia Greciei antice a decăzut la stadiul de *poli-tichie*. O practică, în condiții de quasi-impunitate, *fărmăcătorii sau solomonarii ce au furat mana sacră și au prefăcut-o în ambrozia zeilor*, adică politicienii ce își cumpără puterea de la *magazinul de tichii politice* și, siguri că *se disting net de restul lumii*, trag mereu mai greu în talerul ce îi pune față în față cu polisul. Ce alta să creadă, privindu-i, *tătuții și măicuțele* care, totuși, *au văzut multe la viața lor*, dar n-au înțeles, se vede treaba, mai nimic, decât că speciile cu pricina *fac o treabă „jos tichia”!* (p. 42)

Între alte teme de interes – femeie / bărbat, frică, hoți și hoție, viață / moarte - două îi sunt, credem, cu deosebire apropiate autoarei: prostia și spiritul de turmă. Dintotdeauna *pusă la punct ori redusă prin educație, mai ales religioasă, prin inocularea rușinii față de ea, prostia, floare deasă*, e tot mai neconstrânsă, *rușinea sau frica de prostie a fost eliberată definitiv*, în vreme ce inteligența, stingheră, se întreabă ce să aleagă: *să devină ea însăși prostie, sau să se prefacă...pentru a supraviețui*. (p.20) Dar a te preface, înseamnă să pari adaptat turmei, cu numele ei modern de *cireadă a globalizării*, sedusă, subjugată de tentațiile confortului, bunăstării, dar și ale nemăsurii și violenței. Refuzând lumea în care arenele sportive adună *turme care cer măcel*, iar prostituția este peste tot – *de la reclame până la aproape orice fel de spectacol* -, autoarea alege să fie *oia răătăcită care își caută păstorul până la capătul veacurilor*. (p. 37) Ce-ar mai fi de făcut, în opinia

Roxanei Galan, împotriva cotropitoareii prostii? *Ori o anihilăm*, (dar cum?), *...ori o conservăm într-un muzeu, pentru a o admira după secole, când, să sperăm, umanitatea va renaște și va avea din nou nevoie de elementul esențial al redefinirii ființei umane*. (p. 20)

Temă predilectă și domeniu privit din interior, educația, așa cum este astăzi înțeleasă și practică, nu îi oferă nici ea autoarei motive de optimism: adeptă a ideii că rolul școlii este de a-i învăța pe copii să gândească liber, să descopere lumea prin ochii proprii, ea știe că sistemul nostru educațional este încă departe de această țintă. În studiul *Arta educației (O altfel de școală)*, prezentat în 2010 și cuprins în volumul de față, profesorul Roxana Galan își expune, concret și argumentat, ideile despre riscurile eșecului educației, despre cine sunt și cum ar trebui să fie educatorii, despre realitățile sociale actuale care le induc oamenilor școlii oboseală și descurajare. Vorbind despre *revoltă, modele și educație*, autoarea susține că *elevul care îl acceptă pe dascăl doar din frica față de autoritate, care nu-l judecă prin spirit critic, nu are niciun viitor, iar profesorul ce educă prin teroare, nu are ce căuta în învățământ*. Starea de azi a școlii românești îi înăsprește condeiul, așa cum se vede în *Scrisoarea deschisă către ministrul elucubrației, tineretului și sportului*, o foarte bună mostră de pamflet.

Exprimate, ideatic și literar, într-o formă aforistică, reflecțiile Roxanei Galan atrag atenția, surprind, se rețin: discursul filosofic, moral, istoric este bine argumentat și articulat, susținând convingător alegațiile sau sentințele; bine înveșmântat stilistic, el nu refuză lirismul și afectivitatea (ca în *Pierdut și regăsit în trecutul prezent*, p. 63-67). Însă aproape tot ce vede autoarea în om și în

organizarea lui socială îi este sursă de neîncredere și pesimism. Privirea sa rămâne aceea a unui sceptic netemperat.

După ce vom fi ucis și ultima credință, după ce vom fi cercetat și descoperit tot ce ne e permis nouă, ființe inconștient nelimitate, vom înțelege, cu puțin noroc, dezvelindu-ne de orgolii, că senzația de absolut pe care o trăim nu se află decât în spirit [...] Viața e un har, un miracol, căruia, fiind dăruit, trebuie să i te dăruiești neconștient. (p.67-68)

Am ales anume, în chip de concluzie, această *Premoniție*, plasată pe finalul celor 19 capitole tematice, pentru licărul de speranță pe care ne-am străduit să-l deslușim în ea.

Mirela CHICOȘ

Cartea Roxanei Galan e ca un puzzle, ale cărui piese, adunate în timp, au creat un „tot” inteligent creionat, structurat cu sinceritate și, uneori, cu aciditate, cu stil și argumente inconfundabile, cu tușe groase sau cizelate, un tot sub forma unei clepsidre prin care se preling, se picură, cum arată și coperta, destine, crâmpieie de gânduri, întrebări fără răspuns despre ceea ce suntem și am fi putut deveni, lumini și umbre ale lumii, în general, ale lumii interioare și personale a autoarei, în special.

Este o lectură pe care o recomand pentru că fiecare eseu este un punct de plecare pentru o dezbatere sau o meditație, pe teme diverse...

Roxana Galan își întărește argumentația cu referiri la filosofie, literatură, artă, dar și la trăirile proprii și la convingerile pe care le apără cu demnitate, înverșunare și inteligență.

Felicitări autoarei și lectură plăcută celor ce se vor lăsa prinși de „fascinația clepsidrei”!

Luminița COJOACĂ

LA ROSTUL DE DIMINEAȚĂ

Dorul se face apă
La drumul mare
Nu lasă îngerii să urce
În culmea cu multă speranță
Câinii nu urlă
La masa de dimineață
La prânz se leagă un dor
De urmă să nu dați masa
De pomană că se aprinde
La fiecare strigare
Norii nu se fac îngeri de pământ
Măinile au rostul lor
Nu striga pământul
Rostul de înger se face apă
Tremurată peste mormintele goale
La biserică te duci cu cămașa deschisă
Îngerii se desfac de principii
Sub pașii morților din mormintele goale
Candela nu se aprinde la nici o strigare
Rostul se așează pe culmi
Dimineața devreme
Când sunt îngerii aprinși

Roxana GALAN

DESPRE ACADEMIA BÂRLĂDEANĂ ȘI DESPRE FASCINAȚIA CLEPSIDREI

Se întâmplă lucruri de poveste la „Academia” noastră. Facem „experimente” pentru unii de prisos, luptăm împotriva timpului cu mijloace clasice; adunăm cărți prăfuite din donații memorabile, le înregistrăm și le aranjăm într-o atmosferă prietenoasă, discutăm despre proiectele, cărțile noastre și ne tot gândim de ce facem asta. Omul de azi nu mai vrea să citească, ci preferă să amortească în declinul lumii, pe care cei ce o conduc vor și țin să o considere progresistă. Vorba lui Dumitru Stăniloiaie, ilustrul nostru teolog, „progresul nu există decât în spirit...”, iar realitatea, cred cu tărie, e doar o invenție a intelectului.

Aici, în acest spațiu, sunt aduse în prezent, personalități apuse, sunt scrise istorii despre timpuri în care modelul avea sens.

E minunat că există proiecte care să ne ajute să publicăm, și asta datorită celor ce însuflă Academia: doamna dr. Elena Monu, doctor în istoria genealogică a sufletelor, spiritul mereu prezent, Elena Popoiu, cei care muncesc la revistă: Serghei Coloșenco, Diana Stoica, și noi ceilalți.

În acest context, în acest ambient, mă consider privilegiată, pentru că, iată, această carte, „Despre fascinația clepsidrei”, publicată la Editura Sfera se bucură de toate avantajele unei editări de clasă: coperta, realizată de Bogdan Artene, e surprinzătoare: tehnoredactorul editurii m-a întrebat ce aş dori pe prima copertă, i-am spus despre viziunea mea, legată de primul eseu, și iată ce a ieșit. Prefața o datorez lui Simion Bogdănescu, fost coleg și sper, prieten în ale scrisului, care mi-a sprijinit toate aparițiile editoriale și sper să o facă și la următoarele. Ultima copertă are o prezentare a autoarei, semnată Elena Popoiu, pe care, de mult „uneltesc” să o atrag în gândurile și faptele mele. Nu puteam să-mi doresc mai mult, aici, la „Academie”

Cartea în sine este un ghiont, un cuțit răsucit în timpul contemporan, atât de dizgrațios, atât de science-fiction. Ea vrea să vă deschidă ochii, să vă stârnească în doieli, să vă facă să gândiți, chiar dacă nu-mi dați dreptate!

Se pun multe probleme, despre felul în care trăim, despre cum nu mai gândim, despre educație, un capitol întreg, și iar trebuie să mulțumesc Elenei Popoiu pentru unele sugestii. Sunt aici discutate aspecte culturale despre care am uitat și pe care am încercat să le reînvii.

E o carte adunată de prin sertare, dosare, de prin firimituri de gânduri și de prin suflet.

Citiți-o și dacă vreo idee, imagine, nu vă va fi lăsat să dormiți și vă va aduce năvalnica neliniște, înseamnă că am reușit.

ȘT. O. IOSIF – UN POET UITAT

Un recent editorial al lui Nicolae Manolescu în „România literară”, nr. 39 – 2013 readucea în memorie imaginea și opera unui poet despre care puțini mai știu.

Au trecut 100 de ani de la dispariția poetului în 1913, la 22 iunie, într-un spital bucureștean, nefericit și umilit de Natalia Negru, după o căsnicie de 7 ani din care a rezultat o fiică (se vede în fotografie).

Corina a decedat și ea în 1916 în urma unui bombardament german.

Drama lui Șt. O. Iosif vine din partea celui mai bun prieten, Dimitrie Anghel care îi seduce soția.

D. Anghel era colaborator la „Sămănătorul” și este considerat „poet al florilor”, datorită volumului „În grădină”.

Bolnav, cu nervii la pământ, D. Anghel reacționează neputincios. Un destin ratat.

Nici soarta Nataliei Negru nu este de invidiat.

D. Anghel va încerca să o ucidă prin împușcare, din motive lesne de bănuț.

„Poetul florilor” va sfârși (după o tentativă de sinucidere) într-un spital din București, învins de septicemie.

Dar cine a fost Șt. O. Iosif?

A urmat cursurile Liceului „Andrei Șaguna” din Brașov, unde tatăl său (Ștefan Iosif) a fost profesor de greacă (elină) și latină.

N-a reușit să-și termine cursurile universitare.

A debutat în „Revista Școalei” din Craiova, în 1892.

Urmează episodul „Sămănătorul”.

G. Călinescu l-a considerat un poet minor, idilic, contemplativ, influențat de romantismul german.

Era un fin cunoscător al câtorva limbi europene.

În literatura română este prezent cu volume remarcabile ca: „Versuri” – 1897, „Patriarhale” – 1901, „Poezii” – 1902, „Credințe” – 1905, „Cântece” - 1912 etc.

Așa, uitat, Șt. O. Iosif s-a bucurat de aprecierile unor mari personalități ca: M. Dragomirescu, Ilarie Chendi, Eugen Lovinescu, S. Cioculescu, Constantin Ciopraga, Perpessicius, Z. Ornea, C. Regman și... recent N. Manolescu.

Ca poet sămănătorist Șt. O. Iosif a fost legat de satul etern.

Recitindu-l azi, mi se pare elegiac și ușor căzut în desuetudine.

Este un poet – eminescian, de multe ori pastelist, dar lipsit de profunzime.

Ar fi de menționat și prolixa activitate de traducător.

Rămân memorabile traducerile din Petöfi, Schiller, Heine, Goethe, Uhland, Corneille, Verlaine, Carducci, Burns, Ibsen, Shakespeare, Saadi.

Recent, la o întâlnire europeană a traducătorilor era comparat cu G. Coșbuc, Șt. Aug. Doinaș, A. E. Baconski.

Așa, minor, neoromantic, Șt. O. Iosif face tranziția dintre sămănătorism și simbolism.

Cititorii mai vechi își amintesc cu nostalgie de „Icoane din Carpați” și de „Cîntec sfînt”, poezia din manualele școlare ale multor generații.

Are dreptate N. Manolescu: „Șt. O. Iosif merită o posteritate mai bună.” („N.M. – Istoria Critică”).

Petruș ANDREI

Femeie

Femeie, ești mai dulce ca harbul
Ce îți oferă, sub umbrare, darul
Că uiți îndată setea și amarul
Când simți răcoarea ce o dă havuzul.

Slăvit să fie veșnic grădinarul
Că-i face miezul roșu ca hurmuzul
Încât nu-i nelalocul lui abuzul
Pe care ni-l îngăduie gustarul.

Tu-mi îndulcești și clipa și destinul
Și m-amețești mai tare decât vinul,
Lubirea mea de visuri și de carne.

Să stăm o noapte în bostănărie,
De lume să ne doară-n pălărie
Și ceru-asupra-ne să se răstoarne.

Spleen

Iar am în mine-o mare de amar
Și-mi plâng norocul
Că, de-aș cădea în cel mai strașnic jar,
Aș stinge focul.

Iar îmi pătrunde-n inimă un spin
Și rău mă-nțeapă
Și-mi beau veninul din paharul plin
Cum aș bea apă.

Mă prinde iar un dor de alte zări
Cât mai profunde
Și tare-aș vrea să plec în depărtări
Și nu am unde.

NORA

FRAGMENT DIN ROMANUL „VÂSLA DE SARE”, DE GHEORGHE POSTELNICU

În biroul mobilat sumar, directorul școlii vrea să fie selectiv, dar nu reușește decât să treacă de la o idee la alta. Vorbește despre perestroika. Da, catedra de matematică va fi liberă de la 1 septembrie. Titulara a plecat în Africa de Sud, pentru că s-a căsătorit cu un șofer de la ambasada SUA. Când a depus cererea de renunțare, l-a asigurat:

—Șefu', nu-ți fă probleme! Am terminat materia la toate clasele. Era prin februarie.

Directorul Nae Rusu are aerul unuia care a fost de fiecare dată singurul martor al unei întâmplări. Crede că e de datoria lui să explice bine lucrurile. Adevărul e că, dacă ai de gând să pui pe cineva în încurcătură, vorbește-i ca un profesor: cu multe explicații, cu *deci* și *totuși*. Nu-i face plăcere nimănui să fie bătut la cap, dar e mai rău să nu înțelegi ce ți se spune.

—Nu vreau să mă pomenesc cu o brigadă pe cap. Nu că tovarășii colegi n-ar fi pregătiți, dar susținerea protocolului i-ar ruina pe toți.

E curios să afle câte ceva de la bărbatul acesta cu riduri pe frunte și la colțul ochilor, cu o umbră de zâmbet pe buzele subțiri. Drept care, acum vorbește despre faptul că viața îi va prinde iarăși la mijloc pe intelectualii satelor, că inspectoratul școlar trebuie să, că organele locale pot să. Cum e în Dobrogea? Care e participarea la *Cântarea României*, la *Daciadă*, la olimpiadele școlare? Vai, n-am mai fost de multă vreme la mare... Soția, medicii... Mi-ar plăcea să pescuiesc în Delta Dunării, dar cu cine să lași pui de găină, purceii, școala?

În curtea școlii există un teren de sport asfaltat. Are canapele de o parte și de alta. La mică distanță e calea ferată. În partea cealaltă, drumul național. Numai bine de navetă.

—Deci, dacă nu sunt indiscret, vă trebuie o gazdă?

Valentin nu a răspuns imediat, parcă ar fi chibzuit asupra cuvintelor.

—Știi, aici...

—Voi face naveta, a spus plictisit de ceea ce vedea pe fereastră.

Și a continuat să facă ce făcuse de când a început să se plictisească: figuri geometrice minuscule, cu unghia, pe suprafața lucioasă a mapei. Faptul că directorul se afla acum în picioare însoțindu-și explicațiile de gesturi, îl împiedica să termine construcția, care putea fi un pod peste râul Buzău sau tot atât de bine un alt teren de sport.

—Dacă nu sunt indiscret, doamna Balotă lucrează în sistem?

Din nou i-a dat impresia că răspunsul este greu de găsit.

—Singura doamnă Balotă a fost mama mea. A murit acum 14 luni, la vârsta de 75 de ani și, chiar dacă mai trăia, nu i se putea spune *doamnă*.

—Totuși...

—Tanti. Țață. Nici *tovarășă* nu i-a spus nimeni.

Siguranța gălăgioasă a directorului se clatină când în cameră își face apariția o femeie. Spațiul se electrizează.

—Nora Rusu, institutoare.

—A luat gradul I cu 10. Abia s-a întors.

—Felicitări, doamnă!

—A avut o mică problemă de sănătate, dar acum e bine.

—Bine că s-a terminat, este de părere doamna, care se emoționează ușor la sinceritatea bărbatului său grijuliu. Pe obrazul lui, Valentin putea citi totul. Ochi și gura făceau ca preocupările sale să fie clare: să explice, să ocrotească, să îndrepte lucrurile.

—Am fost un soț rău de două ori, recunosc el, ceea ce o făcea pe frumoasa doamnă să se emoționeze iarăși. Prima dată când am refuzat să ne mutăm la Buzău. A doua oară..., a trebuit să dovedesc

părinților mei că sunt un fiu recunoscător.

Satisfăcut de propria sinceritate, făcându-i plăcere tulburarea soției sale, rămase în picioare, cu brațele la piept, cu picioarele desfăcute. Ar face pasările să cânte și șoriceii să chițăie cu bunătatea lui, gândi Valentin. Doamna avea mult farmec. Un ten cărnos, părul negru-aprins, care pur și simplu tâșnea din cap. Domnul își pusese în gând să scrie o istorie a pădurii românești, care să țină seama cu adevărat *de și de*, dar și de implicațiile fenomenului numit haideucie. Nu-și făcea totuși iluzii cu privire la accesul la unele arhive. Poate mai târziu. Oricum, acum are multe pe cap. Considera că soția lui e prea inteligentă și plină de viață ca să stea îngropată în locul acesta aproape mort, dar i-ar prinde bine *dacă și dacă*. Nu toți cei nemulțumiți de la țară se mută la oraș. Știi, e foarte greu să schimbi domiciliul. Cei mai mulți se duc la serviciu, pe jos sau cu bicicleta, se apucă de băut, privesc seara la televizor până când se întrerupe curentul, și se culcă odată cu găinile. Să fii lovit de trăsnet sau de tren, și să nu recunoști că ești, până la urmă, mulțumit.

În timpul frumoasei expunerii, Valentin și Nora ascultau cu respectul cuvenit, dar și cu diferențele de personalitate evidente. Lumina era deasă și moale, având acele licăriri ale unei zile de iulie. Doamna Rusu purta pantofi cu tocuri înalte, un taior cu guler brodat. Avea ochii verzi, nasul drept, iar pleoapele grele luceau sub un fard gri metalizat. În biroul de 10 metri pătrați se întâlniseră trei atitudini: cea triumfătoare, cea romanțioasă, și, în sfârșit, atitudinea pasivă. Asta era. Prima spunea *Vă iubesc pe toți*, a doua *Se poate și altfel*. Ultima *Sunt aici. Am venit*. Gândind așa, obrații doamnei se îmbujorau, nasul și sprâncenele fremătau; irișii căpătau culoarea frunzelor datorită căldurii care-i cuprindea pieptul și gâtul. Iar domnul Rusu, un bărbat cam trecut și obosit, pulsa o energie anemică. Dinspre bărbatul subțirel veneau scânteii care penetrau spectaculos vizuina domnului Rusu. Nora se temea de tăria sentimentelor pe care va trebui să le înfrunte, atunci când vocea soțului se va auzi din ce în ce mai slab. În situația actuală îi privea pe cei doi prin capetele opuse ale unui telescop. În mintea ei se lupta cu o imagine clară, dar minusculă, și cu o fotografie uriașă, dar cam neclară.

Doamna Rusu iese câteva minute pe coridor, ca să-i privească mai bine pe cei doi. Se uită la Valentin și vede un tip zvelt, cu părul des și ușor încăruntit. Strânge pleoapele și-l zărește pe soțul ei, îndesat ca un berbec molatic, iar casa lor o stână de oi. Ei îi place să-și înfășoare la gât o eșarfă de mătase care îi înviorează tenul. Poartă o pereche de cercei rotunzi și un lanțisor de aur cu zeița Nefertiti, dar și o brățară de chihlimbar. În lipsa ei, Valentin îi descoperă semnele vârstei de 40 de ani în tendința de a-și schimba mai greu culoarea feței și în căldura volatilă a privirii. Prin ochiurile de geam, terenul de sport, ca și plopii care îl înconjurau, apăreau acum transpirați, sugrumați de un narcotic necunoscut.

Pupilele domnului director fac ape cenușii de grija lui Valentin și a soției sale. O privire protectoare, amară. Din cauza grijii, obrații se făcuseră ca niște pungi. Bătrânețea, își spuse Valentin. N-ai ce face! Nae Rusu era deja un om bătrân.

—Mergi la Bădila ?

—Da.

—Vrei să o lași pe Nora în fața casei? E în drumul dumatiale.

—Dar..., băiguie frumoasa doamnă.

—Lasă, eu vin mai târziu. Apoi către el: Lasă totul pe mine, chestiile cu încadrarea, vreau să spun, și pune cu grijă în sertar cartea de muncă a lui Valentin. *Era mai bine dacă burlacul nu avea buze, nas, ochi.*

Teodor OANĂ

TEZĂ LA BACALAUREAT

De treizeci de ani de când sunt la catedră, nu mi s-a întâmplat așa ceva, îi mărturisește soțului profesoara Luminița Rădulescu. Am citit poate mii de teze la bacalaureat, le-am notat cu toate notele, mai ales în ultimii ani, dar să fiu pusă într-o situație așa de delicată n-am pomenit.

Profesoara Luminița Rădulescu predă limba română la Liceul economic din municipiu. Anul acesta Liceul economic este centru de corectare a tezelor de la liceele de profil din cinci județe. Profesorii examinatori au fost trași la sorți. S-a bucurat profesoara Luminița Rădulescu pentru includerea în comisie, dar acum e foc și pară.

- Care e problema? o întreabă soțul, profesor și el, dar de fizică.

- Problema e că am dat de o teză cu probleme. Nu elevului trebuie să-i dau notă, ci mie. Să fiu eu judecată după felul cum gândeste elevul. S-a mai pomenit așa ceva?

- Ce a greșit elevul?

- Sinceră să fiu, elevul n-a greșit, dar pot greși eu în funcție de criteriul de apreciere a răspunsului. Din cauza asta n-am fost în stare să notez teza și m-am adresat președintelui comisiei. L-am rugat să se poarte o discuție cu ceilalți profesori de română examinatori, ca să cădem de acord asupra notei.

Nervoasă, profesoara scoate din geantă o hârtie pe care i-o întinde soțului. Îi tremură mâna.

- Am tras la xerox o copie după răspunsul la subiectul al treilea. Poftim!

- La celelalte subiecte cum sunt răspunsurile?

- De zece. De zece pe bune.

Domnul profesor ia hârtia și citește:

„Subiectul al treilea.

Redactați un text în care să folosiți cuvintele: **a împrumuta, bani, dobândă, a negocia, investitor strategic.**

Ieri ne-a făcut unchiul Mircea o vizită. Tata l-a invitat pe terasă la un pahar de vorbă. Le-a făcut mama câte o cafea, dar tot mai bună a fost o Fetească de la frigider.

Învățam pentru examen cu fereastra deschisă, așa că, fără să vreau, mai auzeam câte ceva din ce discutau.

- Pe căldura asta merge foarte bine, a zis unchiul Mircea, referindu-se la Fetească.

- Parcă prea din vreme cu arșița, i-a răspuns tata. O ploaie acum ar fi mană cerească. Am fi mai siguri pe ziua de mâine.

- Care siguranță? Nici mama recoltei nu o să ne asigure salariile și pensiile mai spre sfârșitul anului. Aud că iar ne *împrumutăm*. Asta ca să ne mai liniștim.

- De liniște vorbești? întreabă tata. Știi cum e cu liniștea asta? Hai să te pun în temă. Imaginează-ți că ai poftă de o iahnie de fasole, dar îți trebuie niște *bani*. Pentru asta te împrumuți la Fondul Monetar Internațional sau la Banca Mondială. Reprezentantul băncii îți spune că banca e de acord, îți comunică *dobânda* și te pune în gardă că e nevoie să *negociezi* cu ei.

- Ce să mai negociezi? îl întrerupe unchiul Mircea pe tata.

- Ce-ți propun ei. De exemplu, să vinzi porcul. „Domnule, sari tu cu gura, dacă îți poți permite lucrul acesta, eu am băgat bani în porcul ăsta, l-am luat de douăzeci de kilograme, acum are optzeci, iar până la Crăciun sare de o sută. Am investit în el.” Reprezentantul băncii te ascultă cu zâmbetul pe buze și-ți spune: „Noi trebuie să ne asigurăm că veți avea cu ce plăti barem dobânzile. Dacă veți

obține pe porc un preț bun, să zicem că vi-l cumpără un *investitor strategic*, o să aveți bani și pentru alte cheltuieli.” Mircea, așa stau lucrurile în ziua de azi.

Lui unchiul Mircea parcă îi pierise graiul. A șuerat ceva printre dinți, n-am auzit ce și am închis fereastra.

- Interesant, zice domnul profesor, dar nu înțeleg ce te deranjează. A compus elevul un text coerent? A compus. A folosit corect, logic, cuvintele indicate, pe care le-a și subliniat? Le-a folosit.

- Aici e aici. Toate sunt corecte, dar cu subînțeles. Dacă îi dau zece, pentru că merită, se poate interpreta că sunt de acord cu ideile din text și că resping felul cum se implică instituțiile financiare internaționale și democratice atunci când pretind că sprijină țările aflate în dificultate. Dacă îi dau o notă mai mică, pentru a mă pune la adăpost de aceste interpretări, elevul va face contestație și pot fi sancționată.

- Dar cine știe ce a scris elevul în lucrare?

- Elevii comunică între ei, vorba se duce, iar cei interesați de subiecte incendiare atât așteaptă. Dacă citeam textul acesta într-o teză obișnuită, puțin îmi păsa. Însă teza la bacalaureat are implicații publice. Pot fi făcute contestații, te judecă cine vrei și cine nu vrei. Mai știi eu cu ce mă pot alege?

- Și până la urmă cum a rămas?

- Discutam mâine și hotărâam nota. Mă uitam la președintele comisiei când a citit textul. Se albise la față.

- Chiar așa?

Eliza ARTENE

Memoriu către Tine

Dragă Doamne,
Aș putea să-ți las și eu
pagina goală
– cam cum ai făcut
cu foaia destinului meu –
dar a murit un copac
pentru această coală,
deci ți-o trimit cu reclamații plină.
...M-ai cam uitat
și doare să știu
că tocmai ție
nu îți pasă.
Drumul meu e-mpotmolit
și-așteptam mâna ta.
Ai multe explicații
să-mi dai...
Și tu cred că nu ești acasă.
Nu mai cer nimic – nici nu am ce.
...cât timp tu asculți muzică
și tolerezi mizeriile de pe Terra...
Curcubeul meu a rămas fără culori.

Stefan EPURE

„DRUMEȚUL ÎNZĂPEZIT”, UN SPIRIT POLIVALENT

Condamnat de o instanță a vremurilor (căci este „bietul om sub vremuri”) la izolare, boală și nemișcare în propriu-i apartament, universitarul Ilie Dan se prezintă în fața românilor și a lui Dumnezeu cu o bogată activitate științifică și literară la cei 75 de ani de viață. Șef de promoție al Facultății de Litere din cadrul Universității „A. I. Cuza” din Iași, a urcat treptele profesionale universitare devenind un dascăl deosebit, iubit de studenți prin capacitatea de cuprindere a domeniului lingvistic, prin metoda de prezentare a cursurilor și prin însuflarea dragostei pentru limba română, „sărbătoare în inimă” („Vitrării”, Ed. Quadrato, Botoșani, 2008).

Teza de doctorat „Toponimia Văii Soloneșului” demonstrează că Domnia - Sa are har în privința limbii, își iubește limba și neamul iar scrisul înseamnă existență. Șederea în Franța la Aix - En - Provence i-a adus o reputație deosebită ca profesor universitar. Spirit plurivalent universitarul Ilie Dan este preocupat de domenii precum lexicul, istoria limbii, toponimia, onomastică, prosopografii (reprezentând o gravură a spiritualității românești), sinteze și nu în ultimul rând prozator și poet.

Preocupat de lexicul românesc Ilie Dan consideră că trebuie avut în vedere trei aspecte: poziția geografică, factorii socio - culturali și evoluția istorică a poporului român. Ca și în cazul celorlalte limbi romanice, fondul lexical panroman al României se situează pe primul plan. Termenii de origine latină definesc aspecte fundamentale ale realității, cunosc o largă polisemie, servesc ca bază pentru cuvinte noi și au cea mai mare frecvență. Problema latinitate - romanitate este un capitol important în preocupările Domniei Sale. Raportul dintre roman și romanic privește nu numai limbile romanice față de latina populară ci și istoria fiecăreia dintre ele. Trebuie să se țină seama de moșteniri și de inovații, ambele determinate de condițiile istorice, sociale, culturale, militare, influențe străine, etc. Plecând de la Fr. Diez (întemeietorul lingvisticii romanice care, deși a avut în vedere doar șase limbi romanice - franceza, provensala, spaniola, portugheza, italiana și româna, clasificându-le în trei grupe: de est, româna și italiana, de vest - franceza și provensala și de sud - spaniola și portugheza) și Mateo Bartoli, lingvistul Ilie Dan explică caracteristicile latinei populare balcanice, deosebirile dintre limba română și celelalte limbi romanice, la nivel lexical, fonetic, morfologic și sintactic. Semnalizează unele aspecte ale articolului românesc de-a lungul vremii.

Vocativul românesc este analizat sub toate aspectele lui, de la originea desinețelor la valorile sale stilistice. Capitole speciale dedică lingviștilor și filologilor Alexandru Lambrior, precursor în istoria limbii române, Timotei Cipariu, B. P. Hasdeu, Alexandru Philippide, Ovid Densusianu, Dimitrie Onciul, G. Pascu, Sextil Pușcariu. Filologul Ilie Dan urmărește elemente ardelenesti în opera lui Ion Creangă, problemele limbii la Titu Maiorescu, traduceri și adaptări din Eminescu, în Franța și Olanda, poveștile lui Ion Creangă „traduse” în franceză. Pasionat de toponimie, Ilie Dan aduce excelente contribuții la onomastica și toponimia românească, studii

interdisciplinare care vizează arheologia, etimologia, etnografia, istoria, geografia și nu în ultimul rând, lingvistica. În critică și istorie literară notăm: „Contribuții” (Ed. Eminescu, București 1978), „Contribuții” (Ed. Eminescu 1980), „I. I. Maiorescu” (monografie) Ed. Junimea Iași 1982, „Anton Pann” (monografie), Ed. Albatros, București 1989, „Destinul unui clasic, Ion Creangă” (antologie), Ed. Albatros, București 1990, „Pașii memoriei” (reperes în istoria literaturii române), Ed. Albatros, București 2001, „Altfel de martori”, Ed. Vasiliana 98, Iași 2002, „Mic dicționar de literatură universală” (în colaborare cu Anca Simireanu), Ed. Augusta Timișoara, 2003, „Popas printre oameni și cărți”, Ed. Vasiliana 98, Iași 2004, „Nasc și la Moldova oameni”, Ed. Vasiliana 98 Iași, 2007, „Retrospectivă și perspectivă”, Ed. Vasiliana 98, Iași, 2007. Versuri: „Cumpăna gândului” Ed. Eminescu, București 1981, „Semnul zăpezii”, Ed. Eminescu, București, 1981, „Furtuna unui anotimp”, Ed. Junimea Iași 1989, „Orga inimii”, Ed. Augusta Timișoara 2000, „Draperia de ceață”, Ed. Vasiliana 98 Iași 2003, „Cascade”, Ed. Vasiliana 98 Iași 2003, „Insula mirărilor” Ed. Vasiliana 98 Iași 2005, „Clopotul din iarbă”, Ed. Quadrato, Botoșani 2005, „Amurg învins”, Ed. Vasiliana 98 Iași 2006, „Curcubeu de suflet”, Ed. Quadrato Botoșani 2007, „Vitrării”, Ed. Quadrato Botoșani 2007, „Taina Albă”, Ed. Quadrato Botoșani 2007, „Popas printre oameni și cărți”. De remarcat că antologia cuprinde selecții din mai multe volume precum „La cumpăna gândului”, „Semnul zăpezii”, „Furtuna unui anotimp”, „Orga inimii”, „Rogatio”, „Draperia de ceață”, „Cascade”, „Insula mirărilor”, „Clopotul din iarbă”, „Amurg învins”, „Curcubeu de suflet”, „Vitrării”, „Mesteacănul din vis”.

„Vitrării” conțin „inscripții de suflet”, „zidite din taina unui vis” (Ilie Dan).

Cu respect pentru valorile morale și spirituale, Ilie Dan realizează expresiv și elegant nu numai prosopografii ci și „portrete pentru eternitate” ale unor personalități de excepție precum și „o gravură” a spiritualității românești. Astfel în „Popas printre oameni și cărți” arată că Nicolae Iorga scrie cărți ce reprezintă personaje pline de demnitate, cucernicie creștină, patriotism precum *Istoria lui Mihai Viteazul pentru poporul român și Istoria lui Ștefan cel Mare* cu certe calități artistice, evenimente economice, istorice, mitologice, culturale, analizate documentar, scene, personaje, epitete, comparații deosebite. Portretul lui Ștefan cel Mare, erou nemuritor, se alătură de cel al lui Ureche, Sadoveanu sau Delavrancea, cu uimire și mărire în inimile românilor și la împlinirea celor cinci secole de trecere în neființă a lui Ștefan cel Mare și Sfânt „Divina simfonie a vieții” este exprimată în *sonetele lui Vasile Voiculescu în care „tu calci peste Moarte și Uitare netrădând iubirea” (Sonetul CIX)*. Păstorel, „un Caragiale moldav” la care aflăm simbioza mediilor sociale și tipologia personajelor (orășeni, gazetari, dascăli, politicieni) și alți protagoniști din „fauna” *Momentelor* sau *Scrisorii pierdute* nu este un emul al lui Caragiale. Are afinități cu el și merită să fie citit.

În cartea sa „Ut pictura poesis” Maria Mănuță caligrafiază sufletul, pictând în cuvinte „frumuseți și prețuri noi”. O

carte – eveniment „Crime și criminalii de război”... autori Dorin Buzdugan și Vasile Pop actualizează adevărul biblic: „A ierta e creștinește, a uita este de neiertat!” Menționăm și alte analize pertinente despre „Elogiul durerii”, de Eugenia Popu Cobuț, „Pescar în țara lui Pește”, de Dan Dobrinescu, „Craii de Curte Veche”, de Mateiu I. Caragiale, „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război”, de Camil Petrescu etc. Titlurile eseurilor îmbie la lectură, la „Deșteaptă-te, române!” Fiecărui personaj i se creionează „un act de identitate” în spațiu și timp.

Lucrarea „Retrospectivă și perspectivă” este o carte pe care „ar trebui să o citească întreaga comunitate”. Interesat de descifrarea cărților Ilie Dan este un fin analist al literaturii de la noi și de aiurea. Cartea, structurată în trei capitole, este precedată de „o laudă” limbii române și se încheie cu „tripticul sufletului românesc”. Dacă în „Retrospectivă” apar personaje și personalități, momente, corespondențe, memorialistică tratate „cu haz și necaz”, în „Ferestre” apare o „Retrospectivă culturală” cu lirism și luciditate sau cercetări interdisciplinare, cum sunt cele toponimice. Excepțională este „Vitrina cu cărți” (partea a II a), o „enciclopedie a culturii” și o „frescă a sentimentelor”. Setea de cunoaștere a valorilor literare românești l-a determinat pe Ilie Dan să alcătuiască în colecția „Sinteze Lyceum” lucrarea „Destinul unui clasic – Ion Creangă”, Ed. Albatros, București 1990. Este o antologie remarcabilă prin multitudinea de autori (importanți) români și străini care au făcut aprecieri privind opera lui Ion Creangă. Antologia cuprinde o prefață semnată de autor, articolele așa cum au apărut ele în volume, prefețe, postfețe ale diferitelor ediții, studii și articole în ziarele și revistele de până la această dată. Cele trei părți, „Scriitor național”, „Ion Creangă artistul” și „Sub zodia eternității”, arată unicitatea lui Creangă între artiștii lumii, opera sa fiind epopoea poporului român în care trăiesc credințele și esururile, datinile și obiceiurile, limba, poezia, morala, filozofia, într-un cuvânt sufletul românesc.

Lingvist, filolog și toponomast desăvârșit Ilie Dan este deopotrivă și un poet sensibil. Volumele sale o demonstrează din plin. În *Semnul zăpezii* „Cerule doarme-n albastru pe deal/pădurea se-neacă de fânul cosit / zorii se varsă-n tăceri de zenit / și piscuri se-abat pe drum neumblat... / Otavă și grâne căldura preface / ruga pământului în imnuri de pace”. Obsedat de albul zăpezii poetul respiră un sentiment curat chiar și la „cumpăna nopții” sau la cumpăna anotimpurilor, majoritatea textelor catrene, sintetizează trăirea unui sentiment. Același lucru și în distihuri precum în *Alb*: „uitată e cărarea, ce multe – a risipit / și se prelinge – n mine tandrețea unui alb infinit...”

Furtuna unui anotimp continuă aventura lirică a „seninătății zăpezii” într-un „dialog esențial” fie cu Dan Gheorghe a lui Mihai (tatăl autorului), fie cu el însuși sau cu Doamna sa iubirea (Imnurile lui Salustius către doamna sa, iubirea). *Orga inimii* continuă imnuri (în distih) ale iubirii, definiții ale iubitei, „iad de întrebări ce umbresc paradisul” ca într-o altă *Divina Comedie*. Iertarea vinovată, deschide-o nouă rouă / Blagoslovind păcatul unui vis / Zidul mirarea albă, ca suflet de icoană / În iadul de întrebări umbrit de paradis!...” Cu *Orga inimii*, sub ploaia de stele, cu fata minune artistul apelează la Decalog pentru a ajunge la „Iordanul iubirii plâpând...” Cutremurat acum și mereu în *Curcubeu de suflet* se întreabă: „rouă de stele tu ești, cărare poate sunt eu”. Rătăcit prin paradis, sfârtecat de timp și de gând mai trage nădejdea sfințirii: „Odihna clipei mi-ai furat-o mie, / În răsărit de rouă, lăcrimat... / Sfințește-mă cu har de veșnicie, / Altar de suflet și duios păcat!...” Cu *Taina albă* (antologie poetică) se continuă periplusul închinat iubirii cu definiții și autodefiniții lirice: „sub

mălinul lunii taină ai rămas / Încrustând sub vreme sufletu-mi popas!...” sau „sunt rugul ce arde poiana din inima mea / și oceanul prelins peste lacrimi de stea...”

După ce a drumuit pe parcursul celor 20 de volume de versuri, „Drumețul înzăpezit” (Ed. „Vasiliana 98” Iași, 2013, antologie alcătuită de autor la 75 ani) încheie rotund periplusul liric de excepție. Titlul este sugestiv și semnificativ pentru tot ceea ce reprezintă destinul omului la un moment dat. Volumul cuprinde distihuri cu preponderență, dovedind o concentrare desăvârșită a expresiei poetice dar și catrene selectate după un criteriu valoric în care metaforele se topesc într-un paradox surprinzător. Poezia nu este doar o creație izvorâtă din talent, pasiune și experiență de viață ci și din erudiția omului de cultură și de litere, de formația sa filologică. Iubirea mistuitoare, împărtășită sau nu, străbate cu intensitate paginile devenind remember al fericirii trecute, chiar și în lipsa iubirii, poetul căutând eternitatea acesteia. Pendulând între euforia iubirii trăite și tristețea singurătății pe care o resimte din plin, ar dori ca iubirea să devină „leac”. Iubita, „lacrimă sfințită de Dumnezeu”, „izvor de apă vie”, „zâmbet din stea”, „steaua polară” este așteptată și în „iarna vieții”. Iubita este percepută ca o „fata morgana” la care eul liric visează la o „nuntă – miracol” în cer. Efemeritatea vieții este exprimată prin metafore precum „fir de iarbă cu rouă”, „o palidă stea pe o ramură de brad”, „un ram uscat în lumina unui copac”. Nu lipsesc nici interogațiile retorice, existențiale, al căror răspuns nu este aflat sau este doar sesizat cu discreție. Arzând ca flacără poetul se întreabă: „din cel care am fost oare cât a rămas?”, dar sub nostalgia sfâșietoare a întrebării se întrezărește lumina revărsată asupra lumii. Cu inima ca „o floare lăcrimând” poetul rămâne între păcat și iubire”, o „candelă de suflet” ce „arde acum și mereu”. Metamorfozat în „jar”, „vulcan” sau „stâncă” s-a topit prin iubire repurtând o victorie asupra propriului eu. Rar se întâmplă ca un scriitor să fie un artist al limbii, lingvist, filolog, toponomist, remarcabil vorbitor dar și un poet de rară sensibilitate.

N.R. Prof. Ștefan Epure a fost student al universitarului Ilie Dan, care a împlinit recent 75 de ani.

S
E
M
N
A
L

Volum apărut la Editura Sfera, Bârlad, 2013, o mică istorie a monedei naționale (vezi p. 32).

Traian NISTIRIUC-IVANCIU*

UTILĂ ANTOLOGIE, „SINGURĂTATE”, DE ION N. OPREA

Luând în considerare principiul conform căruia singurătatea ar putea fi percepută doar din exterior (o viziune distanțată, generalizatoare) și din interior (asumată, particularizată), se impune ca primă și importantă observația că volumul de eseuri **Singurătate** de **Ion N. Oprea** (Editura PIM, Iași, 2013) convinge prin aceea că surprinde prin trăire dramatică personalizată starea respectivă în care ne implică, fără menajamente, destinul nostru precar.

Spun „destinul nostru”, deoarece la majoritatea relatărilor m-am simțit interiorizat de autenticitatea sentimentelor evidențiate cu simplitate dezarmantă sau complicare a limbajului expresiv, autorii articolelor din urmă căutând și reușind o cale de comunicare direct proporțională cu nivelul de pregătire și de talent.

Autorul antologiei, pentru necunosători: un prestigios și prodigios om de cultură (vezi, de același autor, începând cu pagina 315, încă 24 de pagini de titluri de lucrări din domeniul diferite) în cartea de față strânge un mănunchi de păreri ale unor persoane mai mult sau mai puțin cunoscute, din toate zonele țării, cele mai multe contemporane cu noi – cititorii.

Singulare – dar nimerite a ține loc de motto și de introducere – mărturiile dramatice ale celebrului premiant Nobel, columbianul Gabriel Garcia Marquez, măririsiri sincere și cutremurătoare despre singurătatea proprie în fața unei boli necruțătoare. Se degajă din acest emoționant rânduri o iubire copleșitoare de oameni, o valorificare la cote de nebănuț darului suprem făcut omului de către Dumnezeu – viața.

Urmează interesante intervenții în „scuturarea” de sensuri a noțiunii de „singurătate”. La mult cunoscuții G. Bacovia, D. Berindei, D. C. Dulcan, Monseniorul Ghika, I. Dichiseanu, M. Ploaie, Marius Tucă, Ion Grigoriu se adaugă importante contribuții ale unor nume mai puțin vehiculate în câmpul cultural al momentului (în special, din zona Moldovei), care largesc și fixează propriile păreri cu ale unor personalități din trecut: Eminescu, Alecsandri, G. Topîrceanu, I. Cleopa, L. Blaga, N. Stănescu, A. Păunescu ș.a.

Remarcăm din eseurile publicate în această incitantă carte cele două fațete opuse ale singurătății: latura optimistă, creatoare – prilej de retragere în sine și de „ascultare” a eului – și cea pesimistă, sumbră, sterilă, de înstrăinare față de ceilalți și de celelalte, de viață în general. Chiar copertele ilustrate (I și IV) ne sugerează aceste două dimensiuni antagonice: prima – închidere în sine, detașare de încă posibilele bucurii, în așteptarea plecării din această lume a suferinței și a iluziilor pulberate.

Multe pot fi reținute din această antologie, însă, presat de spațiu, m-am mărginit doar la câțiva autori și câteva aspecte ce mi s-au părut mai importante, cel puțin pentru mine.

Astfel, actorului I. Dichiseanu îi este dor de vremurile „când oamenii mai prețuiau poeziile, manierele elegante, gesturile delicate...”, iar academicianului Dan Berindei România de azi i se pare tristă, urmare „a răsturnării ierarhiei valorilor, a pierderii conștiinței naționale și a patriotismului”. Pentru

profesorul Mihai Bejenaru termenul de „singurătate” are „conotații deprimante”, cea cauzată de condamnarea nedreaptă la detenție grea fiind cea mai umilitoare și mai crudă dintre toate. Același face o clasificare a oamenilor, după cum reacționează la singurătate: „cei slabi și imaturi cedează, clachează, se pierd în pustiul sufletesc”; mediocrii „o scaldă”, caută vadul – fără a risca înecul; cei puternici o transformă „într-un izvor de apă vie, creator de valori demne de luat în seamă”.

Generalul @ dr. Gh. Crețu analizează, într-o intervenție doctă, lămuritoare, trei aspecte ale fenomenului: 1. singurătatea „nu este niciodată absolută, ci relativă”; 2. singurătatea, o „consecință a înstrăinării ființei umane”; 3. singurătatea o „consecință a derapajelor din domeniul politic, economic și social”.

Doamna dr. Teona Scopos consideră că „singurătatea e pustiul din tine” – preferând singurătatea „de una singură, decât în doi...”

Din interviul cu actrița Maria Ploaie aflăm că „și acum se văd consecințele faptului că elita românească a fost exterminată în închisori”.

Având ca temelie texte ale Sfintei Scripturi, profesorul Gheorghe Clapa realizează un convingător studiu despre tema propusă de inspiratorul antologiei, adăugând noi perspective singurătății: cauze, oglindire în Biblie, mijloace de a învinge, când devine o povară sau e benefică, izolarea prin singurătate, boli ale acesteia și tratamentul lor etc.

Despre gustul amar al singurătății ne relatează economistul Ioan Grămadă, raportând cu iscusință situații din viață reală la înțelepciunea echilibrată a citatelor din autori celebri. Găsim în rândurile domniei sale utile sfaturi gospodărești pentru a învinge în lupta cu acest flagel, prezent implacabil, într-o măsură mai mare sau mai mică, într-o formă sau alta, în viața fiecăruia dintre noi.

Impresionează în mod plăcut frumusețea sufletească și morală a autorilor textelor, găsești în prezența acestora în carte înțelegere și compătimire – balsamuri vindecătoare pentru oameni în suferință.

Iar pe alcătuitoarea acestei utile antologii, care am vrea să intre și în discuția psihologilor, dar și a conducătorilor care oficiază singurătatea – unități militare, casele de adulți și bătrâni dar și în penitenciare -, îl asigurăm – noi, beneficiarii imediați ai trudei domniei sale, cititorii – că speranțele exprimate pe ultima copertă n-au fost și nu sunt zadarnice. Aceasta pentru că: avem în față o carte care ne ajută să acceptăm, să ne asumăm cu înțelepciune și seninătate, argumentat, starea de singurătate în care ne împinge destinul colectiv sau personal; este o carte în care găsim sprijin moral și echilibru sufletesc în momente grele și de restriște; este o carte prin care aflăm că singurătatea mea și a ta se află în armonie cu singurătatea celorlalți; că nu suntem singuri în universul implacabil al SINGURĂTĂȚII!

* Profesor la Câmpulung-Moldovenesc

Marian ROTARU

PATRIOTISMUL CA FAPTĂ

În 1810, Jonathan Lambert, un aventurier din statul Massachusetts, născut la Salem, oraș legat de trista celebritate a vrăjitoarelor arse pe rug, ajunge cu câțiva însoțitori pe insula Tristan da Cunha din sudul Atlanticului. Educat în spiritul „frontierei”, Lambert se ambiționează să întemeieze, pe pământul de la capătul lumii, un stat liber. Gândul nu i se va împlini. Moare doi ani mai târziu, iar cei rămași vor accepta în 1816, pentru insula lor, statutul de colonie a Marii Britanii. Totuși, fapta lui Lambert nu s-a irosit în van. Americanii, veniți cei dintâi, câțiva englezi rămași pe insulă, negrese din Provincia Capului și doi portughezi din Angola formează nucleul unei viitoare națiuni, mici dar viabile. De la bun început, oamenii din Tristan da Cunha au format o societate autonomă, organizată după legile ei. Recunosc mai degrabă autoritatea liderului ales de comunitate decât pe a guvernatorului din insula Sfânta Elena, de care depind administrativ. Micul pământ vulcanic și poporul de păstori care-l locuiește au trezit interesul literaturii. Primul care a zugrăvit în versuri frumusețea frustă a Tristan da Cunhei este un poet, Ignatius Royston Dunnachie Campbell, dintr-o țară vecină, statul sud-african Natal, dacă vecini se pot chema cei despărțiți de o mie de kilometri de spațiu lichid. Insula este, fie și numai parțial, cadrul acțiunii unor romane semnate de Edgar Allan Poe, Jules Verne, Primo Michele Levi, Hervé Bazin și Raoul Schrott. Portretizarea pământului și a societății tristaneze apare în jurnalele de călătorie publicate de Raymond Rallier du Baty, John Robert Francis Wild, Simon Winchester și Robert Anson Heinlein. Cărțile acestora, „15 000 de kilometri singur pe iachtlul Ketch”, „Ultimul voiaj al lui Shackleton”, „Avanposturi”, respectiv „Royale Tramp”, nu au cunoscut ediții în limba română. Dintre autorii noștri, regretatul Aurel Lecca a rezervat pentru Tristan da Cunha un subcapitol în lucrarea „Atlanticul”.

Edinburgh of the Seven Seas, capitala Tristan da Cunhei, una dintre cele mai izolate așezări de pe Pământ, este prea puțin tentantă pentru străini. Ofițerul de poliție, învățătorul, preotul și medicul sunt trimiși de metropolă. Printre dascălii școlii din „Edinburgh-ul de Peste Șapte Mări” s-a numărat pastorul și scriitorul Edwin Heron Dodgson, fratele lui Charles Lutwidge Dodgson, cel care, sub pseudonimul Lewis Carroll a oferit copiilor povestea „Alice în Țara Minunilor”. Vitregiile naturii prea puțin binevoitoare și viața în izolare au sudat mărunta națiune. Nu o dată tristanezii au trebuit să se descurce singuri timp îndelungat. Din 1914, timp de 12 ani, Tristan da Cunha a fost complet ruptă de restul lumii. Din cauza submarinelor germane în timpul războiului, iar apoi din cauza amneziei funcționarilor, niciun vas din metropolă nu a mai ajuns în portul insulei. În 1926, sosește în sfârșit un vapor cu mărfuri, ziare și cărți. Avea la bord pe noul învățător ce urma să înlocuiască pe colegul care de un deceniu tot aștepta să iasă la pensie. Abia atunci au aflat tristanezii că a fost o conflagrație mondială, că au dispărut imperiile Austro-Ungar, German, Rus și Otoman, că a apărut bolșevismul și câte și mai câte! Vulcanul Regina Maria, care domină apele țeșii ale Atlanticului de la cei 2062 metri altitudine, erupe în 1961. Băștinașii realizează că au trăit fericiți pe o bombă. O plapumă de fum acoperă insula. Râuri de lavă lichidă ard pășunile. Viața idilică s-a sfârșit. Un vas militar britanic a înbarcat toată suflarea omenească și o duce în Anglia.

De aici începe narațiunea romanului „Preafericirii din Insula Dezolării”, datorat lui Hervé Bazin. Este epopeea unei mici națiuni care luptă pentru supraviețuire într-o lume potrivnică. Insularii sunt debarcați la Dover și instalați într-o tabără provizorie, dar provizoriul nu putea dura la nesfârșit. Trebuia făcut ceva cu acești țărani aduși din cealaltă parte a Pământului. Guvernul Majestății Sale a considerat că repatrierea insularilor, după ce vulcanul se va fi liniștit, este mult prea costisitoare și de aceea oferă refugiaților locuințe și locuri de muncă în Londra. Pe mulți i-ar fi tentat, nu însă și pe tristanezi. Oamenii și-au dat seama că seminția lor va pieri în scurtă

vreme, înghițită de uriașul oraș. Mediul citadin nu putea să provoace decât repulsie unora ca ei, veniți dintr-un loc unde numai valurile mării fac zgomot și unde fumul nu iese decât din hornurile caselor. Autoritățile schimbă tactica. Propun poporului să primească gratuit o insulă din Orkney. Clima, peisajul și mediul fac ca arhipelagul scoțian să se asemene cu Tristan da Cunha. Decepție! Soluția, pe care guvernul londonez o considerau un compromis strălucit, este respinsă. Insularii vor să se întoarcă în patria lor. Pur și simplu le este dor de acasă! Toamna lui 1964. Un pachebot al marinei regale pleacă în marș spre Atlanticul de Sud. Duce cu el 260 de pasageri, animale de fermă, semințe, unelte, materiale de construcție și obiecte casnice. Oamenii din Tristan da Cunha se reîntorc la vatră. O nație înfimă a învins autoritatea unui mare imperiu, dar mai presus au învins ispitele deșarte ale unei lumi străine. Oamenii din Tristan da Cunha au oferit întregii planete o lecție de demnitate și de patriotism! Plecarea nesupușilor insulari era titrată pe prima pagină a ziarelor londoneze, înaintea unui alt eveniment al zilei, proclamarea independenței Nigeriei, fostul protectorat african.

Patriotismul este o valoare pe care mulți dintre cei de azi o consideră desuetă. Maculat de discursurile calpe și sforăitoare ale politicianilor de duzină, compromis de naționalismul extrem, sufocat de partizanii globalizării și ucis de incultură, patriotismul, una dintre înaltele simțăminte umane, stă să piară. Patriotismul este respectul față de patrie, țara părinților, față de părinții înșiși. Un apatrid este un veșnic străin, care poartă handicapul ușerniciei. Este un om cu sufletul amputat. Oamenii oproșiți, sau doar mânați de spiritul aventurii, au plecat din țara lor. Dacă aceste roiri nu ar fi existat, o bună parte din suprafața planetei ar fi rămas în afara civilizației, sau chiar nepopulată. Tărâmurile cucerite sunt creuzete în care se nasc națiuni noi și sentimente patriotice noi. Astfel a apărut în regiunile Jaffna, Kotte, Ceilao și Kandy din Ceylon, poporul burgherilor, descendenții colonilor olandezi. Totuși, patria mamă, patria strămoșilor, nu este uitată de tot. Este adevărat că, pentru majoritatea emigranților și mai ales pentru urmașii acestora, declararea țării sau a nației de origine rămâne o chestiune de identificare personală și prea puțin recunoașterea unei apartenențe culturale de grup. Urmașii bucovinenilor care, acum 130 de ani, au întemeiat Țara lui Popper în Magellania, spun, în limba spaniolă, că sunt „fii de români”. Aproape inconștient, valorile împărtășite de înaintașii din țara de origine, supraviețuiesc în ungherele cele mai ascunse ale psihicului. Se știe bunăoară că americanii, republicani prin vocație, au un respect deosebit față de casa regală britanică.

De multe ori, emigranții fără voie rejectează societatea în care au fost transplantați. Exemplu sunt unii dintre urmașii sclavilor negri aduși în Guyane, Cuba, Jamaica, Porto Rico, Haiti, Santo Domingo sau Mato Grosso, care au preferat reinventarea vieții tribale africane în jungle și munți, existenței mizere din mahalale sau servituții de pe plantații. Maroonii, cum se numesc membrii acestor seminții de fugari prin păduri, se simt mai fericiți sub autoritatea „marelui bărbat”, șeful comunității, decât sub bastonul polițaiului de cartier. Unii au mers până acolo încât au „cărat” patria după ei în Lumea Nouă. Ei refuză orice amestec cu societatea din jur și evită orice atingere la specificul național. Exemple tipice sunt populațiile amish din Pennsylvania și amanas din Iowa, ambele de sorginte germană, închise în comunități tradiționale ce refuză viața modernă. Nu recunosc SUA, spun despre americani că sunt englezi, iar ei înșiși se consideră supușii coroanei britanice. În sfârșit, sunt dezrădăcinații, sau mai corect spus, reînrdăcinații, al căror suflet este frământat de o trăire aparte. Ei venerea-ză, în aproape egală măsură, patria de adopție și patria de origine.

Un bărbat adus de ani, cu barbă de patriarh, locuitor într-o comunitate curat românească din Quebec, este întrebat de un ziarist venit din România, cât pământ are. Răspunde, mândru ca un țăran

bucovinean, că proprietatea sa numără „40 de codri”. Vorbea fără urmă de accent străin. Bunicii plecaseră la sfârșitul secolului XIX, dintr-un sat al fostului județ Starojinet, ținutul unde se află Codrii Cosminului și Dumbrava Roșie. Omul se născuse în Quebec, era cetățean canadian și nu călcase pe pământ românesc. Cu toate acestea, purta cu sine icoana țării pe care nu o văzuse - țara părinților săi! În volumul „Dilema Americană”, Ioan Grigorescu scrie despre un emigrant român, care, în inima Manhattanului, a deschis un magazin de murături preparate după rețete românești. Pe firma prăvăliei scria „Compania Olteano-Americană de Murături”. Majoritatea newyorkezilor nu auziseră de Oltenia. Pentru ei, numele magazinului era ca oricare altul, poate puțin exotic și pompos. Negustorul a scris pe fronton doar pentru el, pentru ca să ostioască dorul de țară! Olteanul din Manhattan amintește de călugărul Teofen, personaj din romanul de călătorie „Muntele Catârilor” al lui Ion Brad. De cinci decenii stătea monahul între frații greci de la Muntele Athos, fără nicio legătură cu România, pe care o părăsise de la 15 ani. Cu toate acestea, Teofen rămăsese în sufletul lui român adevărat, poate mai mult decât unii dintre cei lăsați acasă. Oricine venea din țară, față bisericească sau mirean, creștin sau ateu comunist, îi era frate. Pentru prietenia arătată nu vroia plată lumească, îi ajungea mulțumirea sufletească.

În 1840, guvernul cantonului elvețian Glarus trimite doi împuțerniciți să caute și să achiziționeze un teren pe continentul nord-american, în vederea înființării unei colonii. Au găsit un loc, tocmai în statul Wisconsin. Ca înfățișare ținutul le amintea de Glarus, așa că, fără să pregete, cumpără 12 000 de hectare. Colonia Noul Glarus este constituită în 1845. Elvețienii fac din pământul sălbatic o grădină. Nu odată sunt nevoiți să-l apere de nepoțiții care hălăduiau prin turbulentul vest american din secolul XIX. Autoritatea americană se impune, în cele din urmă, cu fermitate. Epoca pionieratului s-a încheiat! În 1901, Noul Glarus este încorporat Statelor Unite și inclus în comitatul Green al statului Wisconsin. Anexarea la sistemul administrativ american rămâne formală, de vreme ce fosta colonie păstrează identitatea culturală. Locuitorii de azi aparțin spiritualității elvețiene, deși sunt cetățeni americani și anglofoni. Peste tot drapelul elvețian flutură alături de cel american, se aud jodeluri întocmai ca în Alpi, se joacă jass, casele cu jardiniere la ferestre sunt construite în stil chalet, pe mesele localnicilor, în restaurante și pensiuni, se mănâncă pâine zopf, cartofi roscht, cârnați kalberwurst, găluște spaetzli și cozonac stolle. Principalele produse ale economiei locale sunt brânza și berea fabricate după metode elvețiene. Vechiul Glarus se regăsește în folclorul bine conservat și bine valorificat prin diverse festivaluri, la fel ca și în aspectul general al așezării. De Noul Glarus se leagă numele scriitorilor Herbert Oswald Nicholas Kubly și John Luchsinger.

Patriotismul nu permite jumătățile de măsură. Nu se cheamă patriotism, dacă devotamentul se manifestă nu pentru întreg universul material și spiritual al națiunii, ci doar asupra a ceea ce place sau convine spiritului oportunist. Mai toți leagă românismul de Carpați, dar uită de Bărăgan! Degeaba ne mândrim cu Mangalia, dacă spunem că Balciul și Coasta de Argint ne sunt străine. Puțin a lipsit în 1878 ca sangeacul Mangalia să nu ne fie dat, iar astăzi Vama Veche să nu facă parte din România! Satul Ostrov, cu celebra podgorie de afuzali, aparținător de fostul județ Durostor, este frântura din Cadrilater rămasă României, grație unui joc al sortii. Se știe că, în septembrie 1940, județul Durostor cu vechea Țară a Deliormanului cu tot, a trecut la bulgari.

Națiunea și țara trebuie privite în întregul lor și nu doar mărginit la granițele trasate de mai marii zilei. Se zvonea, până în prima jumătate a secolului XX, că în regiunea Kebir Glif din Sahara Egipteană, aproape de granița cu emiratul Fezzan și Ghadames, ar exista o oază minunată. Papirusurile spun că ținutul este patria de origine a vechilor egipteni și că acolo s-ar afla comori, artefacte și vestigii de valoare inestimabilă. Oaza care se cheamă Zorzura, este zugrăvită în „Cartea perlelor ascunse”, scrisă prin secolul XIII și care preia, la rândul ei, texte antice pierdute. Minunatul pământ este evocat în legendele beduinilor și negrilor Toubou din Munții Tibesti. Emirii din Cerinaica dețin un inel cu rubin foarte vechi, despre care se spune că provine din comorile Zorzurei. La sfârșitul anilor 1920, prințul egiptean Kemal

Hussein el Din, publica un articol despre Zorzura în revista „National Geographic”. Materialul atrage atenția ungerului Ladislau Ede Almásy conte de Zsadány și Torokszentmiklos. Intrigat și fascinat de legendă, își propune să găsească oaza. Întreprinde trei expediții finanțate de Kemal el Din. Se spune că Zorzura a fost găsită în 1933, dar că se păstrează secretul asupra descoperirii. Oricum, contele Almásy, în cărțile sale, „Cu automobilul prin Sudan”; „În aer și pe nisip”; „Sahara necunoscută” și „Operațiunea Salaam”, nu afirmă clar că a pus piciorul pe legendarul tărâm. În drumurile sale, Almásy descoperă în Nubia, la granița dintre Egipt și Sudanul Anglo-Egiptean, populația magyararab. În limba arabă, „arab”, înseamnă „trib”. Membrii tribului magyar se trag din ungerii care, în 1516, au intrat ca mercenari în armata otomană. După încheierea serviciului militar, primesc pământ și se așează în zona Wadi Halfa. Almásy a observat că băștinașii își aminteau originea, iar limba lor păstra câteva zeci de cuvinte ungurești. Wadi Halfa, patria magyararabilor, este, din 1899, un condominiu egipteano-sudanez. De când au fost găsiți, în 1935 și până azi, magyararabii s-au bucurat de sprijinul material și moral al tuturor guvernelor care s-au perindat la Budapesta, fără deosebire de culoare politică.

La 29 iunie 1882, se naște la Vlaho-Clisura istoricul, scriitorul și diplomatul Marcu Beza. Clisura este una dintre valahiile din munții Pindului. O monografie a micii țări românești așezate la poalele culmii Agurlu al Kiaku (Ogorul lui Chiacu) a fost scrisă de Gheorghe Ruva. Marcu Beza a fost, în anii 1930 - 1940, consulul României la Ierusalim și administrator al așezămintelor românești din Țara Sfântă. Având ocazia să călătorească, Beza întâlnește în Sinai tribul geabelilor, beduinii valahi. Sunt români din valea Dunării, aduși aici de împăratul Iustinian ca să slujească Mănăstirii Sfânta Ecaterina. Știu de unde li se trage spița și păstrează în graiul lor o seamă de cuvinte românești recunoscutibile ca sonoritate chiar și de străini. Un prieten druz, care a servit în armata Israelului cantonată în Sinai, mi-a spus că, odată venit în România, i s-a părut ciudat să audă o limbă pe care el o ascultase lângă zidurile Sfintei Ecaterina! Deși au renunțat la creștinism încă din secolul XVIII, când trec la religia islamică, geabelii continuă să rămână legați de Sfânta Ecaterina, pe a cărei moșie muncesc. Marcu Beza a informat lumea despre beduinii valahi din Sinai prin lucrările „Urme românești în răsăritul ortodox” și „Pe tărâmurile biblice. Palestina, Siria, Cipru și Muntele Sinai”. Un trib de beduini valahi, de data aceasta nomad, își mână turmele de o parte și de alta a fluviului Iordan, prin Samaria și Gaalad. Se pare că ultima dată au fost văzuți în anii 1960. Pe geabelii avea să-i întâlnească Ioanichie Balan, care-i va aminti în volumul „Mărturia românești la locurile sfinte”. Câteva articole postate pe internet readuc în conștiința publică pe valahii sinaiei. Atât! Nicio preocupare a statului nostru de a-i ajuta pe geabelii, de a-i face să se simtă români, așa cum ungerii i-au adus pe magyararabi în familia lor.

Patriotismul este o practică, este un mod de viață. Iată două cazuri simptomatice, care nu necesită comentarii! În volumul „Lumi Galactice”, Doru Davidovici redă un fragment dintr-un interviu acordat de matematicianul și poetul american de origine maghiară, John von Neumann. Întrebat de ziarist dacă pe Pământ există popoare de origine extraterestră, savantul răspunde: „Da, noi maghiarii”. În lucrarea „Aventuri în tunelul timpului”, Simion Săveanu relatează afirmația unui om de știință peruvian cum că Babele, Sfînxul din Bucegi și Omu sunt realizări antropice. Colegii români îl contrazic, spunând că stâncile au fost modelate de intemperii. Într-un almanah „Flacăra” din anii 1970, s-a publicat că pe una dintre Babe, atunci când lumina cade sub un anume unghi, se văd semnele unei scrieri străvechi. Știrea nu a trezit vreo emoție. A fost uitată!

Să cugetăm la ce a scris Mihai Eminescu în numărul din 17 decembrie 1881 al ziarului „Timpul”: „Voim statul național, nu statul cosmopolit, nu America dunăreană. Voim ca stejarul stejari să producă, nu meri pădureți”. Patriotismul nu este un sentiment învechit, așa cum cred unii. Într-o zi, când pământeni vor coloniza corpurile cerești, vor spune că patria de origine este Pământul și nu o țară oarecare de pe fața planetei. Să nu uităm totuși că, din hăurile Cosmosului, Pământul se vede, dacă se vede, mic, mic de tot.

Petruța CHIRIAC

DESPRE MENTALITĂȚI ȘI CONCRETUL LUCRURILOR

Sub ochii oricărui călător mergând spre servicii astăzi pe distanțe mici sau mari, în zile, când nu se fac, în silă, controale de prin birouri (pentru că e incomod să te deplasezi pe teren, să-ți faci datoria) se realizează, din „lipsă” de bilete pentru aceștia o mare și „șmecherească” evaziune fiscală.

I se pare firesc tipului de la volan și nu numai lui, să nu dea biletul respectiv, doar miniștrii iau 50-60 milioane salar pe lună, nu? Iar munca celor din urmă pe o singură zi, nu se relevă în nici un chip.

Asemenea și în alte domenii ale vieții. Peștele (vorba proverbului, și fără scuzele de rigoare) de la cap se-mpute, spun ei.

Deci ce evaziune, domnule?

Pentru alegerile din anul viitor, indiferent de partide, unindu-se ele, fie pe stânga sau pe dreapta, acestea vor constitui, după noua lingvistică din media românească, simple „structuri vandabile”.

Treabă de suprafață, la noi.

Numai în vara aceasta, iată, vară ce le precede imediat, după sistemul festivalurilor de amploare, inimoși istorici, arhitecți, folcloriști, mai nou, medici naturaliști și bucătari vestiți au luat cu asalt, inclusiv Opera Română, locurile dragi românilor, și le-au transformat în lucruri concrete: concerte simfonice în peșteri, expoziții în tuneluri, amenajate pe zeci de km etc. . .

Concretul?

Se află, deocamdată, în ceea ce s-a păstrat din vechiul sistem capitalist și cel socialist, în mentalități precum: oamenii din Est, muncitori specialiști sau intelectuali, evoluând în țările dezvoltate, nu pot fi socotiți pentru munca lor de către patron, decât după relația „eu dispun de tine”, ori. . .

Alții au spus-o mai rău, noi ne abținem.

Din socialism s-a păstrat, cel puțin pentru noile partide, după principiul „a fi multilateral”, ca individ, acapararea mai multor funcții, nejustificate, ca timp de retribuție. Respectiv, poți fi, în același timp președinte de partid, prim ministru, profesor universitar și președinte de cameră legislativă.

Concretul?

În cazul când legea îl trimite la închisoare, el să se poată întreba de ce?

Iar când domină asemenea mentalități, cum să mai crezi, la alegerile viitoare, în programe precum: „X”, președinte liberal, este pentru „clasa de mijloc”, cu tot ce decurge de aici, după lege, iar „Y”, pesedist este doar pentru ocrotirea pensionarilor, și mărirea salariilor mici. . . Cum, dacă o altă zicere a mediei ne previne: „Nu domnule, nu va fi așa, în spatele acestora stau sforarii la cutie”.

Iar alte mentalități le aflăm noi, nu întâmplător, de la cei plecați și înțorși, pentru a admira ce s-a realizat nou în țară: florile de prin orașe, târguri cu vechile tradiții și remarcă: dacă s-ar mai înființa și unele întreprinderi!

Când și cine mai poate schimba acest concret?

Noi nu am vrea să rememorăm, printre aceste rânduri multe citate de prin piesele americane, de acum 30-40 de ani, montate pe scenele tuturor teatrelor, și care se refereau la numeroasele facturi de plată, invocate de personajele din curajoasele texte.

Suntem o societate egală pozitiv sau negativ cu trecutul acela?

Și în ce condiții școala mai poate cultiva adevăratele virtuți civice europene: respect pentru sine și pentru cel care produce, corectitudine în receptarea și aplicarea unor legi economice, ale unei infrastructuri în statul de drept și al altor mentalități, regândite de Europa în deceniile actuale?

Apropo de mentalități. . .

Vom deveni într-adevăr „structuri vandabile?”

Elena VARLAM

LĂSAȚI-NE SĂ FIM ROMÂNI!

Voi, cei trufași străini,
Lăsați-ne să fim români,
În vatra noastră din străbuni,
Să fim români
Și mândri de-aist nume,
Nu sclavii voștri
Și cerșetori prin lume.

Voi cei trufași străini,
Ce sunteți și nu sunteți creștini,
Lăsați-ne să fim români!
E ultimul cuvânt
Să fim stăpâni
Pe-al nostru sfânt pământ.

Noi suntem fiii țării
Ai Daciei bătrâne,
Nu sclavii voștri
Și cerșetori prin lume.
Noi suntem fii din mame de români.
Românii nu-s țigani, străine,
Așa cum vrei tu să ne știe-o lume.
Ci neam ales și demn
Și ție asta nu-ți convine.

De bună seamă v-am primit în țară
Cu sare și cu pâine,
V-am onorat, străine,
Să fim prieteni, nu dușmani,
Voi, pe lași și pe mișei
I-ați cumpărat cu bani.

Iar trădătorii grabnic ne-au vândut
Tot ce-o fost bun în țara asta
Și-a fost cu rost
Și tot ce voi ați vrut.

Românii sunt popor sărac
Un neam pribeag ce stă la poarta voastră
Să cerșească și să vă fie sclav,
O, Doamne!

Se zvârcolește în mormânt
Strămoșul dac!

Voi, cei trufași străini,
Înfomețați de bani și de virtuți deșarte,
Tămâitori de bunăstare și dreptate,
Lăsați-ne să fim români!

Voi, ce sunteți și nu sunteți creștini,
Aici, în băutura noastră,
În veci veți fi străini!
Românii sunt stăpâni pe astă glie,
Iar țara noastră toată
E sfânta Românie.
Și niciodată a voastră colonie!

Dorel Mihai GAFTONEANU

„Adevăratele poezii încep acolo unde se sfârșesc pe hârtie.”
(Octavian Goga)

NEUITATĂ. O BALADĂ. ÎN ACORDURI DE VIOARĂ...

- FRAGMENT -

Parodie-pamflet, prozopoem satiric in memoria Ciprian Porumbescu (n. 14 octombrie 1853, Șipotetele Sucevei, Bucovina- d. 6 iunie 1883), la 160 de ani de la naștere, 130 de ani de la dispariție, respectiv Berta Gorgon (n. 17 martie 1861- d. 17 februarie 1947).

Motto: «Oamenii de geniu sunt meteori destinați să ardă pentru a-și lumina secolul»

(Napoleon Bonaparte)

...Rafturi... Cărți cu titluri groase... Își așteaptă cititorii...
 Satul... Școala generală... Lungi lecturi obligatorii...
«Nu demult, cânta la Stupca, un mic „greier”, o vioară.
Amintiri ce, la un secol, nu mai conțin să doară...»
 ...Printre primele... primite! Cu parcurgere „tihnită”.
 Mi-a marcat copilăria. Mi-a rămas (în)tipărită.
 Stea cu nume. De legendă. Compoziții fără moarte.
 Fenomen irepetabil. Un talent nativ aparte.
 ...Ca Esenin, Porumbescu. (Vieți sumare. Trei decenii.
 I-am notat pe „lista scurtă”! Niște „condamnați” ca... genii!)
 Un romantic în gândire. În creații și trăire.
 Remarcat de însuși Verdi. Ca „admis” la „nemurire”.
 ...Să încerci să-i faci „portretul”... Lucru greu... Îl știm cu toții!
 Un tablou din rânduri scrise... Cine n-ar avea emoții?
 Optimismul. Voioșia. Nu păreau să-l părăsească...
 Pom sădit ce-și trage seva din ființa românească.
 ...Falnic chip. Erou. Puternic. Cu profil cioplit în stâncă.
 Nobil caracter. Sensibil. Prin simțirea lui adâncă.
 Fin umor. Prieten super. Cald, duios, onest în toate.
 Era blând. Plăcut la vorbă. Omenie. Bunătate.
 ...Dispărut de foarte tânăr. „Zeul muzicii, Apollo”.
 Șarm. Distins. Ca nimeni altul. Curajos ca... Marco Polo!
 Persecuția... Arestul... Pus sub aprișă prigoană...
 Sub furtună, ca stejarul. Brav român având „coloană”.

 ...Un copil timid și firav. Cam stângaci, dar perspicace.
 Rara lui inteligență o vedem în tot ce face.
 Pe nedrept, în con de umbră. „Tur de forță”. Artă pură.
 Dat ca etalon, exemplu. „Unitate de măsură”.
 ...Nu a fost de unul singur. Peste trepte de arpegii.
 Tatăl. Interpret din flaut. Memorabile solfegii.
 Iraclie. Alter... Creangă! Natural povestitor.
 Om cu dragoste de țară. Consacrat ca scriitor.
 ...Interpreți... tenaci! Din gură. Toți ai lui aveau „ureche”.
 „Socul”. „Baza”. „Rădăcina”. Unei „lire” nepereche...
 Scurt traseu. Dar incredibil! Un galop de sănătate!

Autentic. Accesibil. Autor de calitate.
 ...După... câteva cuvinte (!) a „sărit” la portative...
 Un atras irezistibil de lucrările votive.
 Paradisuri vii sonore. „Dedicații” unui cor.
 Lirică lăutărească. Prelucrări după folclor.
 ...„Imn unirii”. „Tricolorul”. „Cântecul latinei ginte”.
 „Serenada”. „Rapsodia”. Te vor urmări în minte...
 „Inefabila baladă”. Cu vioară și orchestră.
 (Ce lucrare inspirată! ...Tehnică „extraterestră”!)
 ... „Craiu nou”. Din operetă. Cizelat și plăcută.
 Ritmuri nemaiauscultate. Premieră... absolută!
 Muzică... de voie bună! Stil „bel canto”. Rafinată.
 Piese scrise pentru voce. Ne uimesc și astăzi, iată!
 ...„Stupca”...„Prahova”...„Brașovul”... Hore, marșuri și romanețe.
 Exerciții de cultură. Purtătoare de speranțe.
 „Zâna Dunării”...„Camelii”... Reverii... Tonalitate...
 Magic. Univers de hore. Ode. Imnuri. Minunate.
 ...„Malul Prutului”. „Altarul”. Preafrumoasa „Rapsodie”.
 „Gaudeamus”... Absolvirea! Genială melodie!
 Arc... Triumf... Arcușul sprinten. Spre aducere aminte.
 Zestre. Căntece. Poeme. Operă. Învățăminte.

 ...Ilișeștiul și Suceava. Cernăuțiul și Viena.
 Un elev de... mare clasă! Susținut de trei „Mecena”.
 Miculi și Mandyczewski. Sau Alecsandri, poetul.
 Peste tot. Vei da de dânsii. Când îi răsfoiești caietul...
 ...Minge... partituri... popice... școală... jocuri de culise.
 Frământări...„tenebre”... temeri... deziluzii... porți închise.
 Dansul... scrima... patinajul... și agape studentești.
 „Arboroasa”, „antic” nume Bucovinei strămoșești.
 ...Patru secole. La Putna. Domnul Ștefan. Sărbătoare.
 Invitați. Cultura țării. Regăsiți în... neuitare!
 (Ciprian) „Golembiowski”... (Pre)schimbat în „Porumbescu”.
 Slavici, Teclu sau Xenopol. Și Poetul Eminescu.

...Mari de tot. Să-i pomenească? Unora le vine greu.
 Cântăreț- vâtaf- „primașul”. Trubadurul Vindireu.
 „Dionysos”. „În persoană”. Cu „Satirii” și „Silenii”.
 Barzi nomazi. „Figuri de ceară”. „Coborâte” prin milenii.
 ...O colecție de cânturi. Niciodată nu mai moare!
 Expresivă și directă. Piese grele, de valoare.
 Patriot cu demnitate... (Din picioare mor copacii!)
 Datorie împlinită... „Am cântat întregii Dacii!”

 ...Peste tot. În stânga, dreapta. Cei trecuți. De altădată.
 Monumente. Din vechime. O mulțime. O armată.
 Pomi și flori. Covor de iarbă. „Coame”. Dealuri. Munți în zare.
 Grav discurs. Melancolie. Cu tăceri apăsătoare.
 ...Fețe triste. Cu ochi umezi. Lacrimi ce se tem să vină.
 Șoapte și priviri. Accente. În fundal. „Lumină lină”.

Grupuri, trecere atentă. Printre vechile alei.
 Locul veșnicei odihne. Crucea albă de sub tei.
 ...Cu efigie superbă. Și inscripție gravată.
 O voi insera intactă. O păstrez, „nealterată”:
 „/Iar când, fraților, m-oi duce/ De la voi și-o fi să mor./
 /Pe mormânt atunci să-mi puneți/ Mândrul nostru tricolor!”/
 ...Ne apropiem. În „cercuri”. Pași discreți. Sfială multă.
«Voi vorbi un pic mai tare. Poate, Bardul ne ascultă...»
 (Glasul ghidului. Răsună. Cu sclipiri „condimentate”)
Muza și muzicianul... Cuplu spre eternitate.
...O poveste de când lumea. Nici măcar nu este nouă.
El și ea. „Inseparabili”. Ca un măr... tăiat în două!
Un întreg pentru vecie. Nufărul și anemona.
Uneori mă duc cu gândul către junii din Verona...
...Ciprian, ca un Romeo. Berta ca o Julietă!
Personaje. Și simboluri. Cu cerneală... violete!
Au stărnit regrete valuri. Pagini mi, nenumărate.
„Porumbei și turturele”. Pasiuni adevărate.
...Impecabil. Crez de viață. Să fii sincer devotat.
A ajuns de basm. Spun unii. Un scenariu perimat.
Doar articol de duzină. Sau o haină demodată.
Tot mai rar, mai rar se poartă... Până este aruncată.
... Visuri mari... Efemeride... Călători prin lumi de gânduri...
Fascinante spații vaste. Șiruri-șiruri. Stele. Rânduri...
Constelații în spirale... Galaxii închipuite...
Teancuri strănse. De arhive... Din proiecte năruite...
...Necuprinse, vagi imperii cu același prototip...
Colonii imaginare din castele de nisip...
 „Zile din argint și aur”. Pe un cer cu astre-veacuri.
 Din clepsidra-cronometru. Fire... „Țesături”... Tic-tacuri.

...Mici Dedali. Rebeli sub soare. Umbre ies la promenadă.
 Două suflete pereche. În hârjoană prin livadă.
 Jucăuși. Simpatici fluturi. Aripa largi multicolore.
 Zbor de vis. Și despărțire. Trandafiri și mandragore.
 ...Tineri. „Verzi”. În floarea vârstei. Par eterni când îi privesc!
 De-aș putea întoarce timpul... Mi-aș dori să-i întâlnesc.
 „Înțelegeți”? Deloc! De unde? Victime... „nepotrivirii”!
 Doi învinși au fost. De soartă. Prinși în meandrele iubirii!
 ...E „destin”? Sau „opțiune”? Semne mari de întrebare...
 Tainice istorioare. Repetate des, se pare...
 Legături comune? Multe! Totuși, nu a fost să fie!
 Încă o idilă... „spartă”! Cu tipar de tragedie!
 ...O romanță depănată. Dulce... acrișor... amară!
 Stinsă brusc. În miez de noapte. Într-un început de vară.
 Ca o scară ni-i trecutul... O enigmă, viitorul...
 Ce nedreaptă este viața! Singur drept e Creatorul!»

...Leagănul adolescenței. „Raiul” plin cu locuri dragi.
 Drum spre inima pădurii. Pajiști. Rariști. Brazi și fagi.
 Rugi de mure. Tufe. Zmeuri. Stânjenei și viorele.
 Luminișuri și desigur. Din picturi. Acuarele.
 ...Risipiți peste coline. Nu mai poți să fi aduni...
 Codrii. De mister și farmec! Cu fantome din străbuni...
 Ca Livenii lui Enescu. Vechiul sat. Odinioară.
 Existența. Temerară. Nu i-a fost deloc ușoară.
 ...O Moldovă. Feudală. Țărani. Vite. Care. Pluguri.
 Erau pricepuți la treburi. Vorbe. Tâlcuri. „Meșteșuguri”
 Un ținut cu oameni harnici. Straie noi de sărbătoare.
 „Înțesat”. Tradiții, datini. Obiceiuri milenare.
 ...Cu fântâni. Pe la răspântii. Ciuturi. Cumpene. Uluce.
 Turnul cel înalt. „Străjerul”. O clopotniță cu cruce.
 Lespezi reci. Cu scrieri șterse. Țarina din cimitir.
 Răposăți oșteni lui Tomșa, Lăpușneanu, Cantemir...
 ...Clăi de fân și lemne stive. Turme. Verzile imașuri.
 Robi, clăcași umili, bordeie. Case bătrânești. Sălașuri.
 Garduri. Stâlpi. Acoperișuri. Și îngrădituri. Hambare.
 Holde. Câmpuri. Trudă... gărlă! Țesturi. Vetre de cuptoare.

...Case cu pridvor. Ferestre. Cu ghivece și perdele.
 „Cergi” pe „lavițe”. Și „scoarțe”. Vie, iederă, zorele.
 Cu rapsozi-scripcari. Fanfare. Clăci, serbări și șezători.
 Iarna. Gheață. Măști și porturi. Public. Figuranți. Actori.
 ...Dealul. Bătătura casei. Mai „la margini”. Spre „toloacă”.
 Cu grădina de legume. Și „pomățul” din prisacă.
 Curtea largă. Cât... Edenul! Un „cenaclu”. Pe verandă.
 Teiul uriaș. Cu „harfa”. Clopoței. Cristal. „Ghirlandă”.

...Spirit concentrat. Esență. Moștenire de acasă.
 În vioara cea străveche. Credincioasa lui mireasă.
 Înzestrat de la natură. Excelent ca dirijor.
 A avut de „spus” destule. Publicist. Compozitor.
 ...Proble „iluminării”. „Curg” la vale. Trec senine.
 Manuscrise. Foi și poze... Mărturii. Mai sunt puține.
 Un incendiu de proporții... Mistuită. „Casa mare”...
 Te întâmpină statuia... Și „anexa” „În picioare”...
 ...A rămas violoncelul... Lângă husa „istovită”...
 (S-a „pierdut” casa din bârne... Și vioara. Rătăcită.)
 Un pian ce amintește despre clipe fericite...
 Faimă. Glorii. „Flori uscate”. Alte vremuri. „Liniștite”.
 ...Predispus mereu spre boală. L-a urmat îndeaproape.
 Până spre Mediterană... N-a fost chip ca să mai scape.
 Tulburi timpuri. De restriște. „Aria înstrăinării”.
 Suferință. Alinare. Un „concert”. La malul mării.
 ...I-a fost ultima dorință: **„Aveți grijă de comoară!**
Muzica! Păstrați-o vie! Nu vreau s-o lăsați să piară!”
 Cu frânturi de poezie. Printre note muzicale.
 S-a retras între coperte. Ca subiect de manuale.
 ...Doină pe un pisc de stâncă... În oceanul primăverii...
 Un martir pentru convingeri... Un apostol al durerii...
 Nu a fost „luat în brațe”. Dimpotrivă, mai degrabă...
„(De)ținut... din scurt, sub lupă! Să nu-i pierdeți vreo... silabă!”

...Te gândești că, azi, maestre, s-a schimbat macazul, poate?
 Că vei reuși în viață fără „dar” sau „dat din coate”?
 Strângi coroane, recunoașteri? Să vezi cum primești... pe bandă
 „Tăvăluguri” de „invenții”. „Cronici” scrise... la comandă!
 ...Îți dorești o carieră? Reflectoare... și de toate?
 Te va prelu(cr)a „sistemul”? „Retro” merge... ca pe roate!
 „Directive”, „circulare” prin „pilotul” de la „manșă”...
 Represalii? Cu duiumul! Vor veni în avalanșă!
 ...Răutăți. Venin. Otrăvuri. În fiole... „Saramură”!
 Observații. Comentarii. Cu „asupra de măsură”!
 „Teorii”... Împănare... Aroganță și emfaz...
 Cu discreție. Secretul. („Karma”). Ți se sugerează...
 ...O „donație”? „Contează”! Dacă vrei să fii de... **va(r)ză!**
 Cu scop... unic! „Caritabil”. Și ajungi „artist” de... **ba(r)ză!**
 (Conștiință sau morală... Cum să spunem?... Păi, de unde?
 Vei lăsa ceva în urmă?... Mi-aș dori să pot răspunde!)
 ...Ca zefirul Rivierei... Simți în ceafă „răsuflarea”...
 Prăfuitelor „vedete”... De tot râsul și mirarea!
 Comedii. Orgolii. Mofturi. Lauri. Premii. Propagandă.
 Coterii. Caragialisme. Un vulcan. În (sara)bandă!

...Tura-vura, acuzații... că ești „dus”...(total!)... spre nori
 De la hiper-agramate... anagrame de „valori”!
 Iar „concluzia”, mesajul: **«Vrei să îți găsim vreo... pată?**
Cine știe? Ia încearcă... Mai gândește-te o dată!
 ...Dacă încă mai persistă și te bântuie... mirajul,
Vei primi o „nota bene” după ce accepți... „virajul”!
Nu pricepi „recomandarea”? Te... „snopim”! Război și... ceartă!
Îți pleci fruntea? O, ce veste...! Bine ai venit în artă!»

...Se sting fulgere departe. Briză rece. E răcoare.
 Vine ploaia în rafale. Peste susur de izvoare.
 Se așterne lin amurgul... Șipote aduc pe seară
 Neuitată. O baladă. În acorduri de vioară...

DIN VIAȚA ACADEMIEI

- urmare din pagina 2 -

Din partea Academiei Bârlădene, implicit a Bârladului, a participat Elena Monu, membră a Institutului Român de Genealogie și Heraldică „Sever Zotta” din Iași, al cărui președinte a fost, timp de mai mulți ani, dl. Mihai Dim. Sturdza. Reamintim că distinsul istoric și genealogist a venit la Bârlad în zilele de 21-23 mai a.c., la invitația Academiei Bârlădene.

Duminică, 1 decembrie 2013, publicul fidel al Academiei Bârlădene a fost prezent la un eveniment deosebit: omagierea profesorului Vasile Țugulea, personalitate distinctă a școlii și culturii bârlădene. Menționăm că, în semn de apreciere, foștii elevi și actuali profesori ai domniei sale au înființat

stabilit data de comun acord cu domnul profesor, respectând dorința sa expresă de a sărbători și în acest cadru Ziua Națională a României. De aceea, deschiderea reuniunii a cuprins intervenția profesorului de istorie Elena Monu, urmată de o emoționantă evocare a momentelor epocii, făcută de profesorul Vasile Țugulea prin prisma memoriei familiale. În continuare, a fost lansat volumul *Hazard și Haos*, de David Ruelle, apărut în colecția „Știință, spiritualitate, societate” la editura bucureșteană Curtea Veche. Traducerea îi aparține chiar profesorului Vasile Țugulea, în colaborare cu Elena Popoiu, care a deschis seria prezentărilor referindu-se la condițiile în care s-a născut versiunea

românească a volumului. Au urmat specialiștii – profesori de matematică și fizică: mai întâi alocuțiunea prof. V. Țugulea, apoi prezentările profesorilor Gabi Lidia Ghidoveanu, Mirela Petrea, Daniela Tamaș, Marcel Rotaru. A doua lansare a acestei cărți s-a făcut în ziua

de 6 decembrie, la Liceul „Mihai Eminescu”, cu prilejul aniversării a 55 de ani de la înființarea școlii. Ziua aniversară a cuprins și lansarea numărului jubiliar al revistei liceului, „Aripi tinere”, la redactarea căruia au contribuit „academicienii bârlădeni”: Ioan Puflea (Simion Bogdănescu), Elena Popoiu, Gheorghe Pricop, Mirela Chicoș, Roxana Galan.

Asociația „Lyceum Profesor Vasile Țugulea”. Organizatorii manifestării au

EVENTIMENT CULTURAL

Sâmbătă, 30.11.2013, într-un cadru plăcut, în fața unui numeros public, la sediul central al Muzeului „Vasile Pârvan” a avut loc vernisajul Expoziției Naționale de Numismatică. Evenimentul s-a înscris în seria manifestărilor dedicate zilei de 1 Decembrie, Ziua Națională a României. Peste

20 de colecționari din Bârlad și din țară au expus vederilor unui public avizat piese numismatice deosebit de frumoase și de rare. Expoziția a fost structurată pe mai multe clase: medalistică, insignă, bancnotă și monedă.

Au expus: Ovidiu Gheorghian (Brașov) - Medalii brașovene; Dan Ionescu (Bârlad) - Republica Italia de la liră la euro; Ionel

Melinte (Bârlad) - Monede circulante pe teritoriul românesc până la Unirea Principatelor; Paul Petcu (Bârlad) - Personalități pe

moneda lumii; Costel Giurcanu (Bârlad) - Monede jubiliare emise în scop numismatic; Dan Ciocan - (Bârlad) - Medalistica anilor 60-70; Cristian Onel (Bârlad) - Medalii socialiste; Secția Bârlad a S.N.R. a expus în mai multe vitrine medalii bârlădene, apărute de-a lungul timpului; Dan Aspru (Giurgiu) - Domnitori; Gheorghe Gâlcă -

Medalistică religioasă și Ctitori și ctitorii; Victor Andreescu (Alexandria) - Alexandria în medalistică; Teodor Săceanu (Turnu Măgurele) - Personalități; Ion Simiceanu (Botoșani) - Decorații românești; Nelu Popa (Bârlad) - Insigne și semne militare românești și Bancnota sârbească; Stelian Brânzei (Botoșani) - Istoria și cultura poporului român; Petru Bereschi (Bârlad) - Monede rusești; Gheorghe Căpitanu (Bârlad) - Transporturile oglindite pe bancnotă; Florian Pricop (Bârlad) - Bancnota germană de la Imperiu la Republică (selecție); Laurențiu Râmboi (Bârlad) - Chipul femeii în numismatică; Ștefan Ioan (Bârlad) - Bancnote românești și Alexandru Tilici (Bârlad) - Monedele și bancnotele lumii.

Înainte de vizitarea propriu-zisă a exponatelor au ținut alocuțiuni Mircea Mamalucă - directorul Muzeului „V. Pârvan” și Costel Giurcanu - președintele Secției Bârlad a S.N.R.

Tot cu această ocazie a fost lansată cartea *Sistemul Monetar Național - Monedele României (1867-2013)* a profesorului Marian Bolum și el un împătimit colecționar de numismatică. Lucrarea se dorește a fi o completare la precedentă carte, *Studii și articole de numismatică*, apărută în 2012, la Editura Sfera. Noua carte cuprinde materiale și studii de la primele tentative de realizare a monedei naționale (1860-1864) și până

astăzi, în 2013. Așa cum a menționat și autorul, cartea se adresează colecționarilor începători, putând fi cu ușurință o bază de pornire în alcătuirea unei colecții de monedă românească. Un lucru inedit, lucrarea conține și unele puncte de vedere proprii, la care a ajuns autorul în cei aproape 25 de ani de preocupări numismatice. Este o carte utilă, atât colecționarilor, cât și pentru cei care doresc să afle cât mai multe despre moneda românească. Lucrarea a apărut la Editura Sfera, cu sprijinul Consiliului Județean Vaslui, fiind recenzată de profesorii Costel Giurcanu și Cristian Onel.

Evenimentul a fost întregit de realizarea unei ștampile ocazionale aplicată pe corespondența de la Oficiile poștale bârlădene, dar și pe un plic filatelic, precum și pe patru maxime având ca imagini monede românești de aur. De realizarea acestora s-a ocupat un alt cunoscut colecționar bârlădean, Constantin Daniliuc. De asemenea, a fost realizată și o insignă care marchează momentul, acordată expozanților, alături de o frumoasă diplomă.

La eveniment a participat un numeros public în frunte cu oficialități bârlădene, exponatele încântând privirile celor avizați și neavizați, bucurându-se de un real succes.

Expoziția poate fi văzută până pe 10 ianuarie 2014, la sediul central al Muzeului „V. Pârvan”.

La sfârșit, colecționarii și-au dat întâlnire la Cercul Militar, acolo unde pot fi găsiți în fiecare duminică, de la ora 10 la 11, oricând gata să dea un sfat avizat tuturor celor care doresc să se inițieze în tainele numismatice. S-a făcut schimb de experiență, de impresii, dar și de piese numismatice.

www.academiabarladeana.ro / e-mail: academic@academiabarladeana.ro

Academia Bârlădeană

Revistă editată de Societatea literar-culturală Academia Bârlădeană.

Anul XX, nr. 4(53), decembrie 2013, Bârlad, Bd. Republicii nr. 235.

Cont: RO10RNCB0260003275640001 - BCR Bârlad.

Colectivul redacțional: Serghei Coloșenco (redactor șef),
Ritta Mintiade, Bogdan Artene, Florian Pricop,
Elena Popoiu, Eliza Artene, Constantin Romete.

*

Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad (Tel./Fax: 0335 425302)

Manuscrisele trimise pe adresa redacției se publică în ordinea necesităților redacționale. Materialele nepublicate nu se restituie.

Răspunderea pentru conținutul articolelor publicate aparține autorilor.